

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 24 april 2025 08:30
Aan: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
CC: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
Onderwerp: Algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening
Bijlagen: AB 20250310 5a Kadernota 2026.pdf; DB 20250407 4a Jaarstukken 2024 versie 1.1.pdf

Geachte heer/mevrouw,

Conform de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (artikel 58b) stuurt het dagelijks bestuur de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening voor 30 april aan de raden van de deelnemende gemeenten en aan provinciale staten van de deelnemende provincie.

Om hieraan uitvoering te geven ontvangt u hierbij de definitieve Kadernota 2026 (vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 10 maart 2025) en het concept Jaarverslag 2024 (behandeld in de vergadering van het dagelijks bestuur op 7 april 2025).

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Bestuursadviseur
[REDACTED]

Vondellaan 55
2332 AA Leiden

Postbus 159
2300 AD Leiden

071- 408 3100
Info@odwh.nl

KADERNOTA 2026

**Omgevingsdienst
West-Holland**

Versie : 1.1

Datum : 24 januari 2025

Voorwoord

Voor u ligt de Kadernota voor 2026. De afgelopen jaren stonden voor de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) in het teken van verandering en verdere professionalisering. De organisatie heeft inmiddels haar basis op orde en richt zich steeds meer op verbetering en innovatie. De lijnen die in het afgelopen jaar in de Strategie zijn uitgezet voor de periode 2024-2035 vormen daarbij een belangrijk kompas. Tegelijkertijd spelen actuele ontwikkelingen, zoals de robuustheidseisen uit het Interbestuurlijk Programma ter verbetering van de kwaliteit van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (IBP VTH). Deze trajecten versterken elkaar en stellen ons in staat om blijvend bij te dragen aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving voor onze deelnemers.

De context waarin wij opereren blijft echter uitdagend. Zaken zoals de energiecrisis, klimaatverandering, migratie en arbeidsmarktkrapte zorgen voor blijvende onzekerheden. Deze dynamiek vraagt om flexibiliteit, samenwerking en innovatie. Tegelijkertijd verhoogt de aanhoudende druk op overheidsbudgetten, met name door de lagere uitkeringen vanuit het Gemeentefonds in 2026 (het zogeheten ‘ravijnjaar’), de noodzaak om scherpe keuzes te maken en prioriteiten te stellen.

Het IBP VTH speelt een centrale rol in onze koers voor de komende jaren. Het Plan van Aanpak Robuustheid, dat wij in lijn met het IBP VTH uitvoeren, loopt van april 2024 tot april 2026 en is cruciaal om te voldoen aan de nieuwe robuustheidseisen. Dit traject, dat onder andere verbeteringen in bedrijfsvoering, informatievoorziening en samenwerking omvat, loopt parallel aan onze eigen lange-termijn-strategie. Beide trajecten combineren we zorgvuldig, zodat we onze doelen effectief en efficiënt kunnen realiseren.

In 2026 zetten we ook sterk in op de verdere implementatie van de Omgevingswet. Dit omvat het verder inregelen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet, het versterken van informatie gestuurd werken, en het benutten van de kansen die voortvloeien uit de energie- en klimaatopgaven. Samen met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten werken we aan innovatieve oplossingen, kennisdeling en een gezamenlijke aanpak van uitdagingen zoals ondermijning en cybersecurity.

Daarnaast blijven wij investeren in onze medewerkers. De krapte op de arbeidsmarkt vraagt om een creatieve en gezamenlijke arbeidsmarktbenadering, zoals het met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten gezamenlijk opgezette programma “De Betere Wereldbaan” en de landelijke naamsbekendheidscampagne “Werken bij de omgevingsdiensten”. Door de samenwerking met andere omgevingsdiensten, kennisinstellingen en regionale partners versterken wij onze aantrekkelijkheid als werkgever en vergroten wij onze capaciteit om de opgaven van de toekomst aan te pakken.

De komende jaren staan wij voor complexe en soms tegenstrijdige uitdagingen. Toch zien wij deze als kansen om ons verder te ontwikkelen en onze bijdrage aan een duurzame leefomgeving te versterken. Wij blijven ons inzetten om met robuuste oplossingen en hoogwaardige dienstverlening waarde toe te voegen voor onze deelnemers en partners.

Marlies Krul-Seen

Directeur Omgevingsdienst West-Holland

INLEIDING

BELEIDSKADER

De Nota Planning & Control vormt de basis voor de planning- en control cyclus van de dienst, waarvan deze Kadernota onderdeel uitmaakt: het is het startdocument van een nieuwe cyclus.

Na goedkeuring door het algemeen bestuur, voorzien op 10 maart 2025, dient de Kadernota als basis voor de Begroting 2026, die in februari-maart 2025 wordt opgesteld en 7 april 2025 als concept ter vaststelling wordt geagendeerd bij het dagelijks bestuur. Vervolgens wordt de begroting voor zienswijzen voorgelegd aan de raden en staten van de deelnemers. Het algemeen bestuur neemt, volgens planning, op 14 juli 2025 een definitief besluit over de Begroting 2026.

BELEIDSMATIGE UITGANGSPUNTEN

In 2024 is de nieuwe Strategie voor 2024-2035 vastgesteld. Deze geeft op zich al richting aan onze planning en programmering, maar we willen dat nog concreter uitwerken in een meerjaren-uitvoeringsprogramma (MUP). Het is de bedoeling dat het MUP een bijlage bij de Kadernota wordt. Maar op dit moment is het nog slechts een hele lange lijst met heel veel projecten van allerlei aard. We hebben geconstateerd dat we een systematiek nodig hebben om het MUP te prioriteren, te plannen en te programmeren. Daartoe introduceren we portfoliomanagement: dit wordt in 2025 ontwikkeld in combinatie met meer projectmatig werken.

BASISTAKEN OF ROBUUSTE TAKEN?

Onze kernverantwoordelijkheden als Omgevingsdienst bestaan voornamelijk uit het regionaal uitvoeren van milieutaken, zoals aanvankelijk vastgelegd in de 'package deal', afspraken tussen IPO en VNG die later bij wet zijn geregeld. Deze taken, voortkomend uit de aanbevelingen van de commissie Mans en gericht op de herziening van het handhavingstelsel voor VROM-regelgeving, richten zich op bovenlokale, complexe en provinciale milieuzaken. De bundeling van kennis via deze afspraken heeft de kwaliteit van onze taakuitvoering verbeterd.

Na evaluatie in 2021 heeft de commissie Van Aartsen aanbevelingen gedaan over de robuustheid, onafhankelijke positie en financiering van omgevingsdiensten. Deze aanbevelingen zijn geïntegreerd in het Interbestuurlijk Programma VTH (IBP VTH). Via een SPUK-regeling heeft het Ministerie van I&W incidentele middelen verstrekt voor de uitwerking van deze aanbevelingen in 2022, 2023 en 2024, om bij te dragen aan verbeteringen binnen onze dienst.

Daarnaast zijn criteria, randvoorwaarden en kritische prestatie-indicatoren (kpi's) ontwikkeld om de robuustheid van de diensten te beoordelen. Op basis van de scores op deze kpi's heeft iedere omgevingsdienst vóór 1 april 2024 een plan van aanpak (ter verbetering) van de robuustheid van de dienst gemaakt en ingebracht bij het ministerie van I&W. Dit plan wordt tot 1 april 2026 uitgevoerd, en is bedoeld te leiden tot een dienst die zelfstandig voldoet aan alle robuustheidscriteria.

Het plan van aanpak wordt momenteel uitgevoerd, de eerste halfjaarrapportage is eind december 2024 bij het ministerie van I&W ingediend. Mede gebaseerd op de positieve beoordeling van het plan van aanpak en de bespreking daarvan met het ministerie begin november 2024 is de verwachting dat de dienst per 1 april 2026 robuust is conform de gestelde criteria.

Parallel aan het traject rond de adviezen van Van Aartsen hebben de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten in opdracht van de provincie een samenwerkingsprogramma opgesteld. Het resultaat is een verbreding en een verdieping van de beschikbare denk- en ontwikkelingskracht bij de betrokken

diensten. Ook in 2026 zal deze samenwerking verder worden uitgebouwd met thema's die aansluiten bij het IBP VTH en die bijdragen aan de (gezamenlijke) robuustheid van de diensten in Zuid-Holland. Het gaat hierbij, naast gericht collegiaal samenwerken op werkvelden waar we afzonderlijk onvoldoende kwaliteit kunnen bereiken, in elk geval om de thema's informatievoorziening en digitalisering, het verbeteren van onze gezamenlijke positie op de arbeidsmarkt, een betere afstemming tussen straf- en bestuursrecht en het uitbouwen van de kennisuitwisseling.

2026

Robuustheid is geen doel op zich, maar gaat hand in hand met doelstellingen op het gebied van kwaliteit. In 2026 willen wij daarom voor wat betreft de basistaken inzetten op uitbouw en veelzijdiger benutting van onze onderliggende kennissystemen en het verder inregelen van veranderingen die mede als gevolg van de invoering van de Omgevingswet zijn opgetreden:

- verder inregelen van het werken met het Digitaal Stelsel Omgevingswet en komen tot vastgelegde (werk)afspraken;
- operationeel maken van de Altijd Actuele Digitale Vergunning in samenspraak met de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten;
- verder uitbouwen van het Zuid-Hollandse Datalab;
- verder ontwikkelen van het Administratief Toezicht als gezamenlijk project van de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten
- doorontwikkelen van integrale advisering op basis van de ervaringen met de Omgevingswet
- in samenwerking met andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten komen tot uniforme rapportages over de kwaliteitscriteria VTH;
- het aan de hand van de kaders aangegeven in Omgevingsplannen en de beschikbaar gestelde budgetten verder inregelen van de uitvoering van de bodemtaken. Daarbij ruimte houden voor lokaal maatwerk;
- het opstellen van een Uitvoeringsagenda grondwatersaneringen;
- extra inzet op het beleidskader voor - en de uitvoering van VTH-voorschriften die de energietransitie bevorderen;
- het netwerk binnen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten benutten om via best practices verdere verbeterlagen te maken.

PLUSTAKEN

Naast de taken van de 'package deal' voert onze dienst nog andere taken uit, die sterk worden beïnvloed door de programma's van onze deelnemers. In het coalitieakkoord "Krachtig Zuid-Holland" (2023-2027) benadrukt de provincie haar streven naar hoogwaardige uitvoering van milieu- en groene taken door omgevingsdiensten. Uit diverse raads- en coalitieakkoorden van onze deelnemers blijkt een gezamenlijke focus op duurzaamheid, energietransitie en regionale samenwerking, met specifieke aandachtspunten per deelnemer. Onze dienstverlening voor deze extra taken richt zich op het versterken van lokale afweging en sturing. Hierbij ligt de nadruk op het benutten van innovatieruimte om onze deelnemers optimaal te ondersteunen.

Werken aan een toekomstbestendige regio

Het gebied van de dienst kenmerkt zich door uitersten: enerzijds stedelijke gebieden met grote ruimtelijke dynamiek, anderzijds landelijke gebieden, soms van grote natuurwaarde. Enerzijds de voelbare economische motor van Schiphol, anderzijds grote druk op de kwaliteit van de leefomgeving als gevolg van geluid en matige luchtkwaliteit. Over dit alles ligt ook nog eens een kennisinfrastructuur van

wetenschapsinstituten in regio (universiteit Leiden, LUMC, Naturalis, Drone Valley, ESA/Estec). In dit gebied ruimtelijke of andere afwegingen maken is een complexe opgave. Door Holland Rijnland is daarvoor een Regionale investeringsagenda (RIA) opgesteld als gebiedsgerichte uitwerking van de prioriteiten geformuleerd in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en de Groeiagenda Zuid-Holland. Al die uitersten brengen ook met zich mee dat juist in dit gebied overlap is van 3 verschillende NOVEX-programma's: NOVEX Groene Hart, NOVEX Verstedelijkingsgebied Zuidelijke Randstad en NOVEX Schipholregio. De Regionale omgevingsagenda, opgesteld door Holland Rijnland, is de visie op hoofdlijnen hoe op integrale wijze alle ruimte-vragende functies een plek in de regio kunnen krijgen en de keuzes die daarbij moeten worden gemaakt. In toenemende mate zoeken en vinden we de samenwerking met Holland Rijnland Bij de uitvoering van alle complexe ambities.

Werken aan landelijk gebied

Wat betreft het landelijk gebied staat het Nationaal Programma Landelijk Gebied centraal. Om het landelijk gebied toekomstbestendig te ontwikkelen zijn in het kader van dit programma stikstof-, klimaat-, water- en natuurdoelen ruimtelijk uitgewerkt en vastgelegd in een gebiedsplan. Deze aanpak moet de verslechtering van Natura 2000-gebieden tegengaan en de natuur in goede staat krijgen én houden. De maatregelen die uit deze aanpak voortvloeien zullen effect hebben op onze werkzaamheden in het kader van bestemmingsplannen en op onze bouw- en milieutaken. Diverse uitspraken van de Raad van State hebben dat overigens nu al. Het natuuraspect in ons werk neemt toe in omvang en belang.

Werken aan de planstructuur Omgevingswet

De drie NOVEX-en en de Regionale Omgevingsagenda van Holland Rijnland moeten worden opgenomen in de nieuwe planstructuur van de Omgevingswet. Gemeenten hebben tot 2029 om beleidskeuzes te maken, wat resulteert in beslissingen op verschillende bestuurlijke niveaus met betrekking tot opgaven zoals:

- de regionale woningbouwopgave
- de verduurzaming van aanwezige bedrijvigheid
- de transities in de landbouw
- de versterking van het energienet
- de verbetering van de leefbaarheid van de woonomgeving verhoogde zorg rond natuurbehoud en -herstel van, onder andere, kwetsbare duingebieden

Terwijl de Omgevingswet in meer lokale afwegingsruimte moet voorzien, passend bij lokaal beleid, zal deze afwegingsruimte met name via verschillende (bovenlokale) Uitvoeringsagenda's inkleuring gaan krijgen.

Werken aan ondermijning

Ondermijning is de laatste jaren een belangrijk bestuurlijk thema vanwege de impact op de samenleving. Binnen verschillende taakgebieden van de dienst kunnen medewerkers situaties tegenkomen die verband houden met ondermijning. De dienst zet in op het signaleren van dergelijke omstandigheden en het doorgeven daarvan aan relevante partijen. Hierbij wordt nauw samengewerkt met onder andere het Haags Economisch Interventie Team (HEIT), het Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC), het Bestuurlijk Ondersteuningsteam (BOT), politie, Veiligheidsregio, Liander en gemeenten.

2026

De inzet vanuit onze dienst en daarmee de producten die wij leveren, zal van meerwaarde bij de omgevingszorg moeten zijn. Dit vereist niet alleen inzet op innovatie, maar ook oriëntatie op hoe het bijdraagt aan versterking van lokale afweging en sturing:

- het vanuit de dienst actief betrokken zijn bij de uitwerking van de verschillende Uitvoeringsagenda's dan wel onze deelnemers vanuit onze expertisegebieden ondersteunen bij

hun inzet op deze agenda's. Om een sterke inbreng vanuit de regio te kunnen geven, werken we nauw samen met Holland Rijnland en Hecht.

- het in lijn met de meerjarige strategie het takenpakket van de dienst nader afstemmen op de ontwikkelingen die aan de hand van die Regionale investeringsagenda in gang worden gezet. Daartoe brengen we de maatschappelijke opgaven in het werkgebied in kaart.
- focus op energiebesparing en -opwekking bij bedrijven, met intensievere samenwerking met Holland Rijnland en het aanpakken van nieuwe thema's.
- het benutten van de kansen uit de Omgevingswet en de stelselwijzing rond de uitvoering van VTH-taken. Dit door de uitvoering van bouwtaken als adviseur en leverancier van capaciteit op projectmatige basis voor een grotere groep deelnemers aantrekkelijker te maken om af te nemen.
- voor het behalen van doelen zoekt de omgevingsdienst samenwerking met collega-omgevingsdiensten en onder andere Holland Rijnland en de Veiligheidsregio Hollands Midden.
- het ondersteunen van gemeenten in hun coördinerende rol bij het uitvoeren van integrale controles in relatie tot ondermijning.

ORGANISATIE

Werken aan de arbeidsmarkt

Ook voor onze dienst is het lastig vacatures te vervullen en naar verwachting blijft dit zo de komende jaren. De Zuid-Hollandse omgevingsdiensten hebben daarom een gezamenlijke arbeidsmarktbenadering opgezet onder de naam "De Betere Wereldbaan". Een van de resultaten is het gezamenlijk opstarten van een traineeprogramma. Deze samenwerking is zeer succesvol en wordt voortgezet; er wordt tevens aangesloten bij de landelijke ontwikkelingen op dit gebied bij Omgevingsdienst NL.

Werken aan kwaliteitsverbetering

De weg naar de robuustheid vereist een hoger budget voor opleidingen: 3% van de totale loonsom. Deze verplichte investering in medewerkers maakt het mogelijk om een stevige kwaliteitsimpuls aan ons personeelsbestand te geven en op overzichtelijke termijn te voldoen aan de vernieuwde kwaliteitscriteria. In combinatie met goed gebruik maken van het onder het IBP VTH gestarte driejaarlijkse visitatietraject, dat de dienst de spiegel voorhoudt en verbeteringen suggereert, kan de dienst zich verder ontwikkelen en verbeteren.

Werken aan informatievoorziening en datakwaliteit

In 2024 heeft de dienst ingezet op het verbeteren van de datakwaliteit. Dit is van belang voor het kunnen aanleveren van informatie aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet, het kunnen sturen op risico's en het rapporteren over resultaten. Vanaf 2025 ligt de focus op de verdere doorontwikkeling van de informatievoorziening. In 2026 gaat de bijzondere aandacht uit naar de informatie-infrastructuur voor de altijd actuele digitale vergunning (AADV), de Wet Open Overheid (WOO), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en het GEO/Gis-systeem. Deze ontwikkeling bouwt voort op het in 2022 gevestigde en versterkte fundament van de informatievoorziening en de conclusies van de Commissie van Aartsen.

Werken aan cybersecurity

De digitale dreiging voor gemeenten en dus ook omgevingsdiensten neemt toe. Door de toenemende koppelingen van data wordt deze steeds gevoeliger voor cyberaanvallen. De bedrijfsvoering kan substantieel geschaad worden als knelpunten optreden in de informatievoorziening en/of -bescherming. De dienst zet structureel in op verbeteren van de informatiebeveiliging en zoekt hiertoe de nauwe samenwerking met de andere omgevingsdiensten in de provincie Zuid-Holland.

Werken aan Innovatie

Ook het voor de robuustheid vereiste budget van 1% heeft de dienst sinds 2024 beschikbaar.

Innovatieprojecten zal de dienst zowel met de andere omgevingsdiensten in de provincie Zuid-Holland, als eigenstandig ontwikkelen. Doel ook daarvan is uiteraard om te komen tot kwaliteitsverbeteringen, vergroting van efficiency of, bij voorkeur, beide. Een innovatieprogramma wordt voorbereid en is naar verwachting in 2026 operationeel.

ALGEMENE FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN

INDEXERING

In de nota Planning en Control is vastgelegd dat het uurtarief en de materiële budgetten van de deelnemers jaarlijks worden geïndexeerd volgens de richtlijn van de commissie Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen Hollands Midden (FKGRHM), tenzij het algemeen bestuur anders besluit. Sinds 2010 gebruiken gemeenten in de regio Hollands-Midden deze FKGRHM-richtlijn voor uniforme afspraken over indexering en algemene taakstellingen bij gemeenschappelijke regelingen.

De Provincie Zuid-Holland neemt niet deel aan de commissie FKGRHM en is niet gebonden aan deze kaderstelling. De provincie heeft andere financiële kaders aangegeven voor de gemeenschappelijke regelingen waarin zij deelneemt.

De indexering voor 2026 wordt gecorrigeerd voor ontwikkelingen in het jaar 2024 t/m 2025:

Onderdeel	Indexatiepercentage Provincie Zuid-Holland	Indexatiepercentage FKGRHM	Vershil
Loon	2,00%	2,10%	0,1 %
Materieel	3,00%	2,70%	-0,3 %

Het verschil tussen beide komt voort uit andere gekozen uitgangspunten die gebaseerd zijn op publicaties van het CPB, en de andere benadering van de commissie FKGRHM. Deze commissie streeft naar een waardevaste indexering, houdt rekening met ontwikkelingen in 2024 en 2025, en verwerkt deze in het uiteindelijke indexeringspercentage. De provincie hanteert een andere wijze van indexering. Het algemeen bestuur beslist in beginsel over het indexeringspercentage. In lijn met voorgaande jaren wordt uitgegaan van het indexeringspercentage zoals vastgesteld door de commissie FKGRHM.

De prijsindexatie voor 2026, na correctie voor 2024 en 2025, is 2,10% voor personeelskosten en 2,70% voor materiële kosten. Het gewogen gemiddelde, met 75% op personeelskosten en 25% op materiële kosten, resulteert in een indexeringspercentage van 2,25%.

Niet eerder voorgekomen en bijzonder dit jaar is dat het gewogen gemiddelde op basis van de prijsindexatiepercentages van de provincie resulteert in exact hetzelfde indexeringspercentage van 2,25%.

TARIEF 2026

Uurtarief deelnemers

In overeenstemming met de aangegeven indexering bedraagt het uurtarief voor 2026 € 116,60 voor alle deelnemers. De ontwikkeling van het uurtarief is:

Begroting	2025	Indexering 2,25%	2026
Uurtarief	€ 114,00	€ 2,60	€ 116,60

Overige tarieven

De Omgevingsdienst verstrekt bodeminformatie via het Bodem Informatiepunt (Bip). Hiervoor betalen de afnemers (voornamelijk de makelaars) een vergoeding per aanvraag. Het tarief laat de volgende ontwikkeling zien: Ontwikkeling tarief per aanvraag via Bip:

BIP	2024	2025	Indexering 2.25%	2026
Tarief per aanvraag	€ 47,27	€ 51,64	€ 1,16	€ 52,80

INVULLING ADVIES FKGRHM VOOR BEGROTING 2026

De commissie FKGRHM heeft voor de begroting van 2026 het advies gegeven aan de gemeenten om de gemeenschappelijke regelingen te vragen een bijdrage te leveren aan het zogenaamde “Ravijnjaar” en stellen een begrotingsafname voor van 6% ten opzichte van 2025. Aan de gemeenschappelijke regelingen is gevraagd hiervoor in besturen met voorstellen te komen. Eventuele frictiekosten moeten afzonderlijk worden verantwoord en via een apart besluit aan het algemeen bestuur worden voorgelegd, waarbij incidentele dekking aan gemeenten kan worden gevraagd.

De commissie FKGRHM adviseert de ‘taakstelling’ in te vullen op basis van beïnvloedbare lasten, zoals met Berenschot zou zijn geïnventariseerd. Zoals ook met Berenschot is gedeeld ziet de dienst daartoe geen concrete mogelijkheden op korte termijn. Immers, recent heeft de dienst in het kader van de robuustheid ook al een verhoging van opleidingsbudget naar 3% en een innovatiebudget van 1% door herschikking binnen de begroting moeten verwezenlijken, en de marges waren al klein. Dit betekent echter niet dat de dienst de begrotingsafname niet wil doorvoeren, maar wel dat de dienst voorstelt om dit op een geheel andere wijze te realiseren.

De begroting met 6% beperken: hoe dan wel?

De dienst wil de totale begroting voor 2026 en volgende jaren met 6% verlagen langs drie sporen:

1. Het inmiddels structureel optredende positieve exploitatieresultaat van om en nabij 3% in een jaar brengen we in de begroting van twee jaar later in.
2. We gaan uit van 3% planningsoptimisme in de werkplannen; omdat de begroting van een jaar gebaseerd is op de werkplannen van het jaar daarvóór, kan de begroting beperkt worden tot 97%.
3. Het combineren van deze twee werkwijzen levert een begrotingsbeperking op van 6% in de eerste twee jaar. Vanaf 2028 is dit zeer waarschijnlijk nog maar 3%: toepassing van spoor 2 maakt dat de voeding van spoor 1 wegvalt. De dienst heeft twee jaar langer de tijd om voor 3% aan structurele bezuinigingen/lastenbeperkingen te realiseren.

Ad 1.

Dat de dienst aan het eind van het een positief saldo laat zien is inmiddels geen incident meer. Diverse uitgangspunten en werkwijzen zorgen daarvoor: verplichtingen en budgetten niet uitputten, verliezen direct nemen en eventuele winst later, risico's vermijden, etc. De regels van het BBV maken het niet mogelijk om bijvoorbeeld het ‘projectontwikkelaarsgebruik’ om de winst van het ene project aan te wenden voor de financiering van het volgende project toe te passen. Vertaald naar de dienst zou dat betekenen dat we het resultaat van 2024 zouden gebruiken om de begroting van 2026 sluitend te maken: de jaarcijfers 2024 en de begroting 2026 worden ongeveer gelijktijdig geproduceerd. Via de algemene reserve kan dit mogelijk wel gerealiseerd worden; wellicht is daarvoor een beleidswijziging nodig.

Ad 2.

Het is belangrijk voor de deelnemers dat ze minder geld voor de dienst hoeven op te nemen in de begroting; het feitelijk afrekenen van werkelijk gemaakte uren is in de praktijk eigenlijk nooit een probleem, ook omdat er vaak extra inkomsten tegenover staan (leges, grondexploitatie, kostenverhaal).

De financiering van de dienst is in grote mate $P * Q$: uurtarief * hoeveelheid uren. In het uurtarief zit de overhead/exploitatie: de dekking van met name salariskosten en allerlei extra kosten, zoals opleiding. Een reguliere bezuiniging zou een verlaging van het uurtarief (P) met 6% betekenen. Dat kan de dienst niet invullen, in combinatie met het moeten voldoen aan de robuustheidscriteria vanaf 2026. Dit zou leiden tot een structureel niet sluitende begroting voor de dienst, eenvoudigweg omdat de kosten te hoog zijn. De alternatieve bezuiniging die we voorstellen gaat om een verlaging van de hoeveelheid uren (Q), omdat we in de begroting uitgaan van een raming van het realiseren van een aantal uren, maar in de praktijk bij de

uitvoering van de begroting (10 tot 22 maanden na het opstellen van die begroting) blijkt dat er andere wensen en voorkeuren zijn. Naarmate het werk minder goed vooraf te plannen is, is er ruimte voor afweging van de noodzaak van de uitvoering van de taak, wordt er meer prioriteit gevraagd voor werk waarvoor een andere financiering beschikbaar is, of is er sprake van een combinatie van beide.

Als je er zeker van zou willen zijn dat je 100% realiseert, zou je eigenlijk meer dan 100% moeten plannen. Dit heet ook wel planningsoptimisme: met meer rekening houden omdat nooit alles doorgaat, en dan precies uitkomen op wat aan je doelstelling voldoet. Dus plan bijvoorbeeld 103%, om er zeker van te zijn dat je op 100% uitkomt. Of: accepteer dat je met 100% plannen 97% realiseert. Maar dan wel de 97% die het meest nodig en/of nuttig zijn.

Blijft natuurlijk nog de grote vraag hoe het komt dat de dienst bij een lagere Q niet in de problemen komt door het wegvallen van een deel van de dekking, maar daar juist een positief exploitatieresultaat mee kan halen. Analyse van de afgelopen jaren laat zien dat er ruwweg een drietal grote oorzaken is:

- a. Het ontvangen van rente over grote subsidiebedragen
- b. Consequent alles budgetteren en verplichten leidt tot vrijval later in het jaar
- c. Goed sturen op inzet en inhuur en niet tegen elke prijs inhuren, maar dan prioriteren, in overleg met de opdrachtgevers. Kort gezegd: de beste kostenbesparing is dingen niet meer doen. Dit proberen we gericht toe te passen en op een manier die past bij de prioriteiten van de deelnemers.

Ad 3.

Uiteraard zoeken we ook altijd naar besparingsmogelijkheden. Op de wat langere termijn van twee à drie jaar zien we die vooral op de volgende onderwerpen:

- *Productiviteitsverhoging en vermindering van inhuur*: door optimalisatie van werkprocessen en efficiënter gebruik van middelen wordt de effectiviteit binnen kerntaken verhoogd. Strategische invulling van vacatures via natuurlijk verloop en flexibele inzet van medewerkers vermindert de afhankelijkheid van externe inhuur. Het versterken van de vaste formatie zorgt voor continuïteit en stabiliteit.
- *Automatisering*: door herhalende en tijdrovende taken te automatiseren met nieuwe software en verbeterde systemen, kan meer werk worden gedaan met minder capaciteit. Dit verhoogt de efficiëntie, verlaagt de kosten en maakt processen sneller en eenvoudiger. Dit vraagt nog wel een inspanning van de dienst in de komende jaren.
- *Samenwerking met andere omgevingsdiensten*: door voorzieningen te delen, gezamenlijk in te kopen en expertise uit te wisselen, kunnen kosten worden bespaard en schaalvoordelen gerealiseerd. Deze samenwerking versterkt innovatie en kennisdeling en draagt bij aan een toekomstbestendige werkwijze.

Risico's

Bij deze aanpak zijn nog wel enkele kritische kanttekeningen te maken:

1. Uiteindelijk zullen niet alle deelnemers ook op een bezuiniging van 6% in de resultaatfase eindigen, omdat met en door de deelnemers verschillende afwegingen gemaakt worden. Maar zoals eerder aangegeven zijn er ook alternatieve financieringsbronnen die niet altijd vooraf vaststaan en ingezet kunnen worden.
2. Er is geen rekening gehouden met potentiële tegenvallers, zoals (hoge) cao-aanpassingen die niet (meteen) gecompenseerd worden, of een sterk afnemende rentestand. Mochten deze zich voordoen, dan kan een beroep op frictiekosten/bezuinigingskosten wellicht noodzakelijk zijn, terwijl we daar vooralsnog niet vanuit zijn gegaan.
3. Het recente besluit van de raad van Noordwijk om de bouwtaken per 1 januari 2027 zelf te gaan uitvoeren heeft hoe dan ook financiële consequenties en risico's, waarmee vooralsnog geen rekening hebben kunnen houden. Voor de robuustheid van de dienst zijn deze taken minder relevant, omdat ze zowel qua omzet als qua inhoudelijke expertise slechts beperkt meetellen.

CAO ONTWIKKELINGEN

De huidige CAO gemeenten/SGO loopt op 1 april 2025 af. Ten tijde van het opstellen van deze kadernota zijn de onderhandeling voor de nieuwe CAO gemeenten reeds gestart, maar ze stagneren. De uiteindelijke uitkomst van deze CAO kan gevolgen hebben voor het realiseren van de gevraagde taakstelling. Wij houden de ontwikkelingen nauwgezet in de gaten en zullen de gevolgen verwerken in de begroting 2026 als dat qua planning mogelijk is of desnoods in een begrotingswijziging.

PRODUCTIVITEITSNORM

Voor 2026 geldt een productiviteitsnorm van 1.365 uur per fte per jaar op basis van een 36-urige werkweek. Deze productiviteitsnorm geldt vanaf 2025 en tot nader order.

ONDERTEKENING

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst West-Holland op 10 maart 2025,

De voorzitter,

De secretaris,

A.M. North

M.E. Krul-Seen

Jaarstukken 2024

Omgevingsdienst
West-Holland

Voorwoord	3
1. Leeswijzer	4
2. Programmaverantwoording	5
2.1 Programma Milieu	6
2.2 Programma Bodem	9
2.3 Programma Omgevingsadvies	11
2.4 Programma Duurzaamheid	13
2.5 Programma Bouwen	15
2.6 Programma Randvoorwaardelijke Taken	17
2.7 Klanttevredenheid	19
3. Paragrafen	21
3.1 Lokale heffingen	21
3.2 Weerstandsvermogen	21
3.2.1 Vrije ruimte in de algemene reserve	21
3.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	21
3.2.3 Financiële kengetallen	22
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	23
3.4 Financiering	23
3.5 Paragraaf Wet open overheid	24
3.6 Bedrijfsvoering	26
3.7 Staat van investeringen	28
3.8 Begrotingsrechtmatigheid	28
4. Jaarrekening 2024	29
4.1 Balans per 31 december 2024	30
4.2 Toelichting op de balans	31
4.3 Niet uit de balans blijvende verplichtingen	36
4.4 Overzicht van baten en lasten	36
4.5 Wet normering topinkomens	39
4.6 Rechtmatigheidsverantwoording	40
B. Bijlagen	43
B1 SISA-bijlage	43
B2 toelichting eindafrekening	46
B3: programmarekening	46
B4: programmarekening naar taakvelden	46
B5: rapportage kwaliteitscriteria 2.3	47
B6: controleverklaring	52

Voorwoord

Robuustheid. Dat was toch wel het woord van 2024 voor omgevingsdiensten in Nederland. Ook voor onze dienst ligt er een opgave om onze robuustheid te verbeteren en op 1 april 2026 te voldoen aan alle zes de gestelde criteria. Budgettair hebben we in 2024 al de gestelde eisen ten aanzien van innovatie (1% van de omzet) en opleidingsbudget (3% van de loonsom) met een budget-neutrale begrotingswijziging verwerkt. Inhoudelijk wordt er hard gewerkt aan het tijdig voldoen aan de kwaliteitscriteria en het opzetten van een innovatieprogramma, gecombineerd met een systematiek van jaarlijkse vernieuwing. De dienst verwacht op 1 april 2026 te voldoen aan alle robuustheidscriteria. Recent ontvingen wij een terugkoppeling van het ministerie van I en W op onze eindejaarsrapportage 2024 dat zij positief zijn over onze inspanningen en verwachten dat wij tijdig robuust zijn. Uit die terugkoppeling bleek ook dat zij over bijna de helft van de 28 diensten in Nederland minder positief overtuigd zijn.

Het opzetten van het innovatieprogramma doen wij samen met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Dit zal als resultaat hebben dat we zowel gezamenlijk innovaties doorvoeren en innovaties van elkaar overnemen, als ook dienstgerichte innovaties oppakken. Steeds meer vinden we elkaar als diensten om waar we kunnen elkaar te helpen en samen zaken te organiseren die voor iedere dienst apart duurder zouden zijn of kwalitatief een minder resultaat zouden opleveren. Een speciaal programmameteam is inmiddels ingesteld, dat elf benoemde samenwerkingsprojecten aanstuurt. Maar daarnaast weten we elkaar ook op werkvloer steeds gemakkelijker te vinden.

Voor onze deelnemers komt 2026, het ravijnjaar, steeds dichterbij. Ter voorbereiding hierop heeft de Commissie financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen in Hollands Midden (FKGRHM) in onze regio een onderzoek laten uitvoeren naar de bezuinigingsmogelijkheden bij de gemeenschappelijke regelingen. Omdat de financiering van onze dienst geheel afwijkt van die van gemeenten hebben wij aangegeven mogelijkheden te zien om de begroting met 6% te laten krimpen, mits we dat op wijze mogen uitvoeren die past bij de financiering van de dienst. In de Kadernota voor 2026 is dit verder uitgewerkt.

In 2024 heeft de nieuwe organisatie van de dienst verder vorm en vooral inhoud gekregen. De teamleiders hebben zich verder ontwikkeld en het werken in de teams bevalt goed, zo bleek ook uit een in het 3^e kwartaal uitgevoerd medewerkersonderzoek. Over het algemeen waren de uitkomsten, in verhouding tot de benchmark, goed. Maar er zijn ook leerpunten die we verder oppakken, zoals interne communicatie en dienstbreed samenwerken. Mede door de Coronacrisis was het vorige onderzoek al lang geleden: voornemen is nu om na twee à drie jaar het onderzoek opnieuw te laten uitvoeren en verbeteringen te kunnen aantonen. En hoewel we op allerlei soorten ongewenst gedrag al laag scoren willen we dat graag nog verder terugdringen.

Tot onze spijt heeft de raad van de gemeente Noordwijk eind december 2024 besloten om alle bouwtaken terug te gaan halen en deze vanaf 1 januari 2027 zelf te gaan uitvoeren. Dat betekent voor de dienst dat een ontvlechtingproces moet worden doorlopen, maar ook dat de winkel gewoon openblijft. Voor de medewerkers is dit een lastig proces; de leidinggevenden zijn zich hiervan bewust en besteden daar zorg en aandacht aan, zodat de medewerkers kunnen blijven doen wat ze het liefste doen: 'gewoon' hun werk.

Ook dit jaar heeft de accountant ons een goedkeurende verklaring verstrekt. Ondanks dat we dat steeds normaler gaan vinden, zijn we daar toch weer erg blij mee!

Marlies Krul-Seen
Directeur Omgevingsdienst West-Holland

1. Leeswijzer

Het jaarverslag en de jaarrekening zijn opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor provincies en gemeenten. De jaarrekening is in lijn met het BBV, de financiële verordening en de Nota Planning en Control 2020-2027. De kosten voor gemeenten zijn gebaseerd op de werkelijk bestede uren, vermenigvuldigd met een vooraf vastgesteld uurtarief. Afschrijvingen worden lineair berekend op basis van de verwachte levensduur van de activa. In hoofdstuk 2 vindt u het jaarverslag, waarin per programma zowel inhoudelijk als financieel verantwoording wordt afgelegd. Hoofdstuk 3 behandelt de paragrafen, waaronder de actualisatie van de risico-inventarisatie. Hoofdstuk 4 bevat de jaarrekening, inclusief de balans met toelichting en de overzichten van baten en lasten met bijbehorende toelichtingen. Vervolgens bieden diverse bijlagen verdere verduidelijking van de jaarrekening. De controleverklaring van de accountant is als afsluitende bijlage opgenomen.

Voor een betere leesbaarheid worden alle bedragen, voor zover mogelijk, afgerond op duizendtallen.

2. Programmaverantwoording

2. Programmaverantwoording

2.1 PROGRAMMA MILIEU

Het programma Milieu controleert bedrijven op milieuwet- en regelgeving. We verlenen vergunningen, toetsen meldingen en controleren bedrijven op het naleven van de regels.

Wat zeggen de cijfers?

Omschrijving	Begroting 2024	Werkplan 2024	Offertes 2024	Actueel Werkplan 2024	Realisatie 2024	Vershil
Uren x Tarief	€ 5.572.342	€ 5.668.918	€ 11.531	€ 5.680.449	€ 5.942.072	€ 261.624
Materieel	€ 133.065	€ 80.989	€ -	€ 80.989	€ 10.318	€ -70.671
Totaal	€ 5.705.407	€ 5.749.907	€ 11.531	€ 5.761.438	€ 5.952.390	€ 190.953
Uren	53.401	54.326	111	54.437	56.944	2.507

Toelichting

Omgevingswet

Na de invoering van de Omgevingswet is het toezicht op bedrijven veranderd. In de omgevingsplannen zijn via de bruidsschat (eisen met betrekking tot geur, geluid, etc.), die geborgd is in de gemeentelijke omgevingsplannen, kaders vastgesteld waar bedrijven zich aan dienen te houden. Binnen het programma Milieu houden wij hierop toezicht. Ook is gecontroleerd en gehandhaafd op de wettelijke zorgplichtartikelen. Met inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben wij geanalyseerd wat het juridische kader is met betrekking tot het overgangsrecht; dit is namelijk de basis waarop opgetreden kan worden.

Advies

Door de invoering van de Omgevingswet werden andere, complexere vragen aan ons gesteld. Hierdoor kostte onze beantwoording van deze vragen veel meer tijd dan begroot. Gezien het in verhouding lage begrote budget is deze overschrijding opgevangen binnen het gehele programma.

Aandacht bedrijven

Binnen onze regio zijn diverse bedrijven waarvoor integraal aandacht is of die op de bestuurlijke agenda staan. De betreffende opdrachtgevers nemen we over de voortgang vooral ambtelijk mee in het proces. Sommige dossiers komen op de bestuurlijke agenda. Hierbij informeren wij de portefeuillehouder zelf of via de milieuregisseur. Vaak kosten deze dossiers meer tijd voor onze organisatie, meestal omdat deze dossiers een juridische impact hebben en de besluitvorming bijna altijd via een bezwaar- en/of beroepszaak wordt afgerond. Door onze inzet in deze dossiers zorgen wij ervoor dat bestuurlijk comfort wordt geboden. Helaas zijn er best wel veel dossiers die een lange adem van zowel de gemeenten als van ons vergen. Daarnaast zoeken wij actief de samenwerking met alle stakeholders (gemeente, politie, Hoogheemraadschap, NVWA, ILT, etc.).

Vergunningen

Door de Omgevingswet is de procedure om een omgevingsvergunning (milieu) aan te vragen voor de meeste bedrijven korter geworden. We hebben in 2024 alle binnengekomen aanvragen, adviesverzoeken en milieubelastende activiteiten (MBA's) behandeld. De vergunningsplicht is deels voor veel bedrijven vervallen. Daarentegen zijn weer andere bedrijven onder de vergunningplicht gekomen. In 2024 zijn we gestart met de inventarisatie die voor de komende jaren leidt tot een programma, waarbij de bedrijven die onder de vergunningplicht vallen van een actuele vergunning worden voorzien.

Toezicht bedrijven

In 2024 hebben we bijna 100% van de uren gedraaid. Qua milieucontroles hebben we iets minder aantallen (12%) gehaald. We hebben dit jaar veel tijd moeten steken in veranderingen: tot op het laatste moment werden regels vernieuwd in de Omgevingswet, omgevingsplannen en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Door de arbeidsmarktkrapte zijn zeven nieuwe collega's binnengestroomd. Dit zorgt ervoor dat steeds minder inhuurkracht noodzakelijk is om het toezicht uit te voeren.

Op het gebied van de projecten (circa 5.000 uur) hebben we onze doelstellingen behaald. Alle projecten zijn opgepakt en afgerond en op het gebied van de datakwaliteit hebben we grote stappen gezet. Alle belangrijke datavelden zijn klaar voor de conversie naar ons nieuwe zaakstelsel.

Aan de hand van ondermijningscontroles en gevelcontroles zijn meer nog niet bekende bedrijven opgespoord. Hierdoor is het bedrijvenbestand verbeterd en zijn diverse aanschrijvingen opgesteld.

Ondermijning

Het hoofddoel van het project ondermijning was om inzicht te krijgen in de omvang en aard van ondermijnende activiteiten binnen de deelnemende gemeenten. We namen deel aan gezamenlijke acties, die leidden tot handhavingsacties en samenhangende maatregelen. Het resultaat tot nu toe is dat in alle deelnemende gemeenten significante stappen zijn gezet om ondermijning aan te pakken. Daarnaast heeft samenwerking met en tussen de gemeenten geleid tot een beter begrip van de problematiek en de ontwikkeling van effectieve strategieën. Naar aanleiding van gezamenlijke acties zijn enkele handhavingszaken opgestart. We hebben gemiddeld circa 50 uur per gemeente aan dit project in 2024 besteed.

Bijzonderheden:

- In Voorschoten en Leiden hebben de bovenstaande acties geleid tot de behoefte aan extra uren voor ondermijningscontroles. Dit zal in 2025 verder geconcretiseerd worden.
- De gemeente Katwijk heeft de meeste uren besteed aan ondermijningsactiviteiten. Deze waren ook nodig, want het heeft geresulteerd in diverse succesvolle interventies.

Administratief- en ketentoezicht

We werken nauw samen met de andere omgevingsdiensten in onze provincie en zoeken daar waar nodig aansluiting bij Omgevingsdienst IJmond en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Dit doen we om het toezicht op de afvalstromen te intensiveren en eenduidiger te maken. We verwachten dat breder wordt geïnvesteerd in ketentoezicht, ook in relatie tot het landelijk proces tot verbetering van het VTH-proces.

In 2024 hebben we, in samenwerking met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland, bij een aantal bedrijven in de provincie gericht ketenonderzoek uitgevoerd. Hierbij is, indien van toepassing, ook samengewerkt met omgevingsdiensten uit andere provincies.

Geluid

Met de intrede van de Omgevingswet verviel formeel een aantal beleidskeuzes die op basis van de oude wetgeving gemaakt waren. Om een nieuw houvast te creëren, is in de loop van 2024 het "afwegingskader geluid omgevingsplan" opgesteld. Dit afwegingskader vormt de basis van de (geluid)adviesgeving die wij als dienst toepassen. Op basis van inbreng van onze deelnemers en op basis van onze eigen ervaringen zal dit kader de komende jaren geëvalueerd en zo nodig geactualiseerd worden.

Zeer Zorgwekkende Stoffen

Steeds meer chemische stoffen blijken schadelijk voor mens en milieu. Daarom streven we ernaar Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) uit de leefomgeving te weren. Bedrijven moeten hiervoor een vermijdings- en reductieprogramma (VRP) opstellen. De Provincie Zuid-Holland heeft ons, samen met de vier andere omgevingsdiensten, opdracht gegeven om ZZS-vergunningen te actualiseren en toetsen. Komend jaar beoordelen we welke afvalverwerkers een VRP nodig hebben, met als doel eind 2026 alle VRP's te hebben beoordeeld.

Sinds eind 2023 werken Omgevingsdienst NL en RIVM samen aan kennisontwikkeling over ZZS, zoals PFAS. Onze dienst neemt deel via het regioteam Zuid-Holland-Zeeland. Dit kan leiden tot intensiever toezicht op ZZS.

2.2 PROGRAMMA BODEM

Bij dit programma richten we ons op het beheer en de bescherming van de bodemkwaliteit. Dit omvat het beoordelen van bodemonderzoeken, verstrekken van bodeminformatie, adviseren bij ruimtelijke ontwikkelingen en behandelen van vergunningaanvragen en meldingen.

Wat zeggen de cijfers?

Omschrijving	Begroting 2024	Werkplan 2024	Offertes 2024	Actueel Werkplan 2024	Realisatie 2024	Vershil
Uren x Tarief	€ 1.982.963	€ 1.853.746	€ -	€ 1.853.746	€ 1.794.048	€ -59.699
Materieel	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 1.982.963	€ 1.853.746	€ -	€ 1.853.746	€ 1.794.048	€ -59.699
Uren	19.003	17.765	0	17.765	17.193	-572

Toelichting

Bodem en grondwater

Algemeen

De invoering van de Omgevingswet en de Aanvullingswet bodem heeft veel wijzigingen teweeggebracht binnen het bodemdomein. Veel overheidstaken (bevoegdheden) zijn daarom overgegaan van de provincie naar gemeenten. Tot op het laatste moment in 2023 zijn wijzigingen in het overgangsrecht vastgesteld, terwijl de wetgever dit in eerste instantie niet van plan was. Het betekende dat toch minder taken van provincie overging naar de gemeenten. Dat had voor de dienst in zijn geheel niet zo veel consequenties, maar voor de individuele opdrachtgevers wel. In eerste instantie was de verwachting dat wij voor elke gemeente meer inspanningen moesten verrichten en dit hadden we daarom zo gepland in de werkplannen van de gemeenten. Daarnaast zou de werkplanning voor de provincie veel lager uitpakken. Uiteindelijk is de besteding rond de 97% geweest.

Verschuiving reguleren naar toezicht

Door veranderingen van de wettelijke verplichtingen die voor het bedrijfsleven onduidelijk waren, heeft er een verschuiving van regulering naar toezicht plaatsgevonden. Door taken en personeel te verschuiven, kon goed worden ingespeeld op ontwikkelingen binnen het taakveld. Als de Omgevingswet meer is ingedaald bij het bedrijfsleven en adviesbureaus, zal naar verwachting een deel van de verschuiving teruggedraaid worden.

Bevoegdheid

Voor activiteiten die onder het overgangsrecht vallen, gelden nog steeds de 'oude' regels. Bodemsaneringen en beheersmaatregelen duren vaak lang. Verplichtingen uit het overgangsrecht kunnen hierdoor nog lang van kracht blijven. Dit betekende bijvoorbeeld dat bij bestaande nazorglocaties werkzaamheden onder bevoegdheid bleef van de provincie.

Breed bodemadvies

Voor de adviesbureaus en initiatiefnemers bleken de nieuwe regels onder de Omgevingswet vaak onduidelijk. Maar ook binnen de overheden kwamen veel vragen over het toepassingsbereik en uitleg van voorschriften. Met inachtneming van het overgangsrecht zijn processen, werkwijzen en sjablonen aangepast aan de nieuwe werkelijkheid. Actualiteiten zoals de Kamerbrief over water en bodem bij ruimtelijke ordening van 25 november 2022, en nieuwe inzichten over bijvoorbeeld PFAS, waren voor ons de aanleiding om onze advisering voor het integraal omgevingsadvies onder de loep te nemen en onze kennispositie verder op te bouwen en uit te breiden.

Grondwatersanering

De provincie is onder de Omgevingswet het bevoegd gezag voor alle grondwatersaneringen. Dat betekent dat er meer samenwerking plaatsvindt tussen de gemeenten (die het bevoegd gezag zijn voor bodem) en de provincie. Voor onze grondwatertaken en de Zuid-Hollandse omgevingsverordening zijn de processen en sjablonen aangepast en de vrijeveldcontroles geïntensiveerd. Expertise en ervaringen zijn met andere omgevingsdiensten uitgewisseld en we hebben gezamenlijke controles uitgevoerd met Omgevingsdienst Haaglanden.

Nota bodembeheer

Eind 2023 is de regionale Nota bodembeheer 2023-2033 vastgesteld door tien gemeenten binnen ons werkgebied. In deze nota staat welke gebiedsspecifieke mogelijkheden er zijn voor het toepassen en hergebruiken van grond en baggerspecie. In 2024 hebben wij de gemeenten ondersteund bij het implementeren van dit beleid binnen de eigen organisaties. De regionale bodemfunctieklassenkaart, bodemkwaliteitskaart en de gebiedsspecifieke toepassingskaarten zijn via onze website digitaal ter beschikking gesteld aan de gemeenten en professionele partijen. Ook bij saneringsoperaties wordt gebruik gemaakt van beleid (kaarten) uit de Nota bodembeheer 2023-2033.

RSP Bodemtafel en kennisontwikkeling

In 2024 hebben onze regiogemeentes subsidie verworven voor het opzetten van een *Regionaal kennis SchakelPunt bodem en ondergrond*. Het doel daarvan is om onze gemeenten een stap verder te helpen om “water en bodem sturend” te implementeren in de gemeentelijk organisatie, beleid, planvorming en ontwikkeling. Tevens wordt een gezamenlijke jongerenpool opgezet. Eind 2024 is een kennisagenda opgesteld en deze vormt het startpunt voor de regio in 2025, met als doel het bestaande regionale netwerk bodem en ondergrond en de regionale bodemtafel op te laten gaan in dit kennisschakelpunt.

Nieuwe ontwikkelingen in bodemland worden gevolgd, onderzocht en eventueel in samenwerking opgepakt. Het afgelopen jaar is in onze opdracht onderzoek gedaan naar een Handelingskader voor bevoegde gezagen in relatie tot ‘nieuwe’ gewasbeschermingsmiddelen. Deze handreiking is in concept gereed. Dit geeft houvast aan goed bodemonderzoek bij percelen die verdacht zijn op het voorkomen van gewasbeschermingsmiddelen. Dit handelingskader heeft een innovatieve insteek en dient als landelijk voorbeeld.

PFAS

Provinciebreed is toegewerkt naar een ‘Handreiking zorgplichtverontreiniging met PFAS’. Dit traject loopt parallel met het dat van het rijk, dat een gelijksoortige handreiking ontwikkelt.

Bodemregels in de Omgevingsplannen

We zijn in 2024 gestart met advisering aan alle gemeenten voor het opstellen van bodemregels in hun omgevingsplan. De focus heeft gelegen op de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving, de instructieregels van de omgevingsverordening van de provincie en het omzetten van de bruidsschatregels. Deze regels zijn zoveel mogelijk beleidsneutraal overgezet.

2.3 PROGRAMMA OMGEVINGSADVIES

Het programma Omgevingsadvies geeft advies bij ruimtelijke vraagstukken en bouwplannen, met name op het gebied van milieu.

Wat zeggen de cijfers?

Omschrijving	Begroting 2024	Werkplan 2024	Offertes 2024	Actueel Werkplan 2024	Realisatie 2024	Vershil
Uren x Tarief	€ 3.368.940	€ 3.562.666	€ 53.845	€ 3.642.598	€ 3.454.627	€ -161.883
Materieel	€ 126.500	€ 114.489	€ 3.311	€ 117.800	€ 20.755	€ -97.045
Totaal	€ 3.495.440	€ 3.677.155	€ 57.156	€ 3.760.398	€ 3.475.382	€ -258.928
Uren	32.285	34.142	516	34.658	33.106	-1.551

Toelichting

Het programma Omgevingsadvies heeft betrekking op alle vragen over de ruimtelijke omgeving; onder andere over bouwplannen, omgevingsplannen en gebiedsontwikkeling. Dit jaar hebben we via de digitale samenwerkingsfunctionaliteit geadviseerd over intreding van de Omgevingswet. Daarnaast voert dit programma Schipholtaken uit en zijn we begonnen met adviseren onder de Omgevingswet. In 2024 is het aantal adviezen licht gedaald. Enkele deelnemers hebben meer adviesverzoeken ingediend, anderen minder. Door landelijke ontwikkelingen binnen het Schipholdossier constateren wij een structurele behoefte aan input richting de meeste deelnemers.

We anticiperen op actuele en toekomstige ontwikkelingen binnen de ruimtelijke ordening en milieu. Een aantal thema's zal relevanter gaan worden. Denk aan de problematiek rondom Schiphol (natuur, geluid, luchtkwaliteit, enzovoorts), ontwikkelingen rondom woningbouw en de risico's bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Omgevingswet

In het eerste kwartaal van 2024 zijn we relatief veel bezig geweest met het begeleiden van de deelnemers bij de invoering van de Omgevingswet. Om de invoering van de nieuwe wet soepel te laten verlopen, hebben wij ons met dit project gericht op de ondersteuning van zowel deelnemers, als interne collega's en ketenpartners. Mede door de verbeterde interne informatievoorziening zijn we na het eerste kwartaal van 2024 efficiënter gaan werken. Ook hield het team zich bezig met nieuwe ontwikkelingen rondom de Omgevingswet. Hierbij vond ook afstemming met ketenpartners en landelijke experts plaats.

Daarnaast hebben we een start gemaakt met advisering rondom milieuregels, zodat deelnemers hun tijdelijke omgevingsplannen kunnen omzetten naar definitieve omgevingsplannen. De adviezen waren met name gericht op het omzetten van de bruidsschatregels. Wij zijn expert op deze milieuregels en hebben daarom het voortouw genomen om de gemeenten hier een voorzet voor te geven. De Omgevingsdienst West-Holland voert het VTH-proces uit rondom deze milieuregels, dus vanuit efficiëntie-oogpunt is er veel belang bij dat deze regels juist en uniform in de Omgevingsplannen terecht komen. Daarnaast zijn wij door onze gemeenten aan de voorkant van processen betrokken bij omgevingsvisies, omgevingsplannen en andere relevante projecten. Om de werkprocessen goed te laten verlopen, hebben onze specialisten hun kennis zowel verbreed als verdiept.

Gemeenten hebben tot 2032 de tijd om omgevingsplannen te maken. Er is onder de Omgevingswet veel mogelijk, want gezondheid, duurzaamheid en milieu worden ook meegenomen in de omgevingsplannen. De komende periode gaan wij door met het adviseren over deze plannen. Daarin gaan we, volgens de doelstellingen van de Omgevingswet, met meer partijen de samenwerking opzoeken. We hebben ons hier al

op voorbereid door samenwerkingscontracten te sluiten met ketenpartners zoals de GGD en de veiligheidsregio.

Archeologie

Uit deelnemersvragen blijkt dat er steeds meer behoefte is aan specialisten op het gebied van onder andere archeologie. Binnen onze dienst is deze kennis aanwezig en wij werken nauw samen met Erfgoed Leiden en Omstreken. Hierdoor kunnen wij kwalitatief goed advies verstrekken. Archeologie is iets waar bijna alle bouwplannen mee te maken hebben. In onze rol als integraal adviseur is het daarom nuttig en efficiënt om dit thema mee te nemen in onze advisering aan de gemeenten.

Schipholadvisering

Het programma Omgevingsadvies adviseert en ondersteunt gemeenten uit de regio over vlieghinder. Daarnaast hebben we in 2024 actiepunten uitgevoerd die voortvloeiden uit verschillende overleggen. We hebben gemeenten die deelnamen aan de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS) geholpen bij de voorbereidingen van deze overleggen. Ook organiseerden we informatieavonden en hebben we op basis van de geluidmetingen van SensorNet jaarlijkse rapportages gemaakt over vlieggeluid in de regio. In 2024 zijn vier zienswijzeprocedures gevoerd, waar vanuit onze regio een zienswijze op de 'Schipholplannen' is ingediend. Wij hebben de gemeenten hierbij geassisteerd.

Een belangrijk onderzoek dat is uitgevoerd is de quickscan 'Primaire banen Schiphol'. Hierin is onderzoek gedaan naar de gevolgen van het vliegverkeer van de Kaagbaan en de Polderbaan. De quickscan is in drie fases uitgevoerd:

1. Feitenbasis opstellen (feitelijk inzicht in de ontwikkeling van het vliegverkeer op de primaire banen voor de periode 2013-2019 en 2022);
2. Identificatie van aandachtspunten wat betreft geluidhinderbeleving door vliegverkeer van de primaire banen (in samenwerking met bewonersvertegenwoordigers);
3. Identificeren van oplossingsrichtingen (op korte en/of middellange termijn, binnen de bestaande afspraken).

Het onderzoek is afgelopen september afgerond. Vanuit fase 2 zijn 13 aandachtspunten geïdentificeerd. In fase 3 zijn hierbij 20 potentiële oplossingsrichtingen uitgekomen. Een beschrijving van de aandachtspunten en oplossingsrichtingen is met onze deelnemers gedeeld.

2.4 PROGRAMMA DUURZAAMHEID

Het programma Duurzaamheid houdt zich bezig met de belangrijke vraagstukken rondom de energietransitie, klimaatadaptatie en circulariteit.

Wat zeggen de cijfers?

Omschrijving	Begroting 2024	Werkplan 2024	Offertes 2024	Actueel Werkplan 2024	Realisatie 2024	Verschil
Uren x Tarief	€ 1.296.705	€ 1.195.590	€ 16.435	€ 1.212.025	€ 1.119.211	€ -92.814
Materieel	€ 472.445	€ 475.930	€ 264.819	€ 740.749	€ 610.145	€ -130.603
Totaal	€ 1.769.150	€ 1.671.520	€ 281.254	€ 1.952.774	€ 1.729.356	€ -223.417
Uren	12.427	11.458	158	11.615	10.726	-889

Toelichting

Energietransitie en energietoezicht

Dit programma richt zich op de uitvoering van de wettelijke taken met betrekking tot energiebesparing en de informatieplicht van bedrijven. De geplande controles op het Energielabel C zijn dit jaar uitgevoerd en alle kantoren voldoen. Onze focus lag in 2024 op het binnenhalen van de meldingen informatieplicht Energiebesparing.

Biodiversiteit

Bijenlandschap

Samen met de Provincie en andere partners zijn we gestart met de uitvoering van het strategisch plan. Er zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd en er is een helpdesk bijenloket gestart. In samenwerking met de provincie is de Wijkbijen- en gidsbijencampagne opgezet. Daarnaast hebben we andere omgevingsdiensten in de provincie ondersteund bij het opzetten van de organisatiestructuur van een bijenlandschap.

Noordvoort

Voor dit strandreservaat tussen Noordwijk en Zandvoort is handhavingsovereenkomst getekend met diverse partijen zoals Staatsbosbeheer, gemeente Noorwijk en Zandvoort, Waternet en het Hoogheemraadschap van Rijnland.

Circulaire economie

In 2024 hebben we voor de kantoren, winkel en dienstensector het project Leiden Circulair opgezet. We hebben een enquête voorbereid om op de halen wat deze sector doet met hun afval en wat hun kennisniveau is. Daarnaast zijn we verder aan de slag gegaan met de provincie op het gebied van circulaire economie. We hebben rapporten en factsheets gemaakt over de realisatie van circulaire betonstromen en het inzamelen van elektrische apparatuur.

Klimaatadaptatie

In 2024 zijn we beperkt aan de slag gegaan met het adviseren van gemeenten bij omgevingsplannen op het gebied van onder andere duurzaam bouwen, gebruik van bodem en ondergrond en ecologie. Dit betrof vooral voorbereidend werk en afstemming met omgevingsdiensten die deze dienstverlening al verder hebben ontwikkeld.

Regionale samenwerking & RES

Samen met de Provincie Zuid-Holland en de andere omgevingsdiensten werken we samen in netwerkstructuren zoals het 'Netwerk Nieuwe Energie' en het 'Netwerk Circulaire economie en Zeer Zorgwekkende Stoffen'. Zo trekken we provinciebreed op en ontwikkelen we samen onze kennis en kunde

waarmee we bedrijven en deelnemers helpen duurzamer te worden. In 2024 hebben we vooral veel input geleverd aan het Regionale Energie Strategie door deel te nemen aan de diverse overleggen.

Subsidies, leningen en energiescans

Wij continueren het behandelen, verlenen en vaststellen van aanvragen voor gemeentelijke duurzaamheidssubsidies, duurzaamheidsleningen en energiescans. Hier is gemeente Oegstgeest in 2024 aan toegevoegd. We hebben een aanbesteding op het gebied van energiescans gedaan en afgerond en ook voor het Regionaal Energieloket (voorheen duurzaam bouwloket) is een aanbesteding gedaan en afgerond.

2.5 PROGRAMMA BOUWEN

Tot de belangrijkste taken van het programma Bouwen behoren vergunningverlening, toezicht en handhaving en asbest- en gevelsanering.

Wat zeggen de cijfers?

Omschrijving	Begroting 2024	Werkplan 2024	Offertes 2024	Actueel Werkplan 2024	Realisatie 2024	Vershil
Uren x Tarief	€ 4.504.790	€ 4.809.596	€ -	€ 4.809.596	€ 4.411.694	€ -397.902
Materieel	€ 40.000	€ 40.000	€ -	€ 40.000	€ 111.226	€ 71.226
Totaal	€ 4.544.790	€ 4.849.596	€ -	€ 4.849.596	€ 4.522.920	€ -326.676
Uren	43.170	46.091	0	46.091	42.278	-3.813

Aandachtspunt

Vanaf september 2024 zien we een onderbesteding van uren binnen het programma Bouwen. Dit is gemeld in de 2^e Bestuurlijke Rapportage met een potentieel risico van € 800.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het achterblijven van benodigde adviezen vanuit de desbetreffende deelnemer voor de afhandeling van dossiers. Dit heeft geleid tot een stuwmeer aan openstaande dossiers. Het was voor de dienst niet mogelijk om op korte termijn volledig af te schalen in formatie, omdat er ook sprake dient te zijn van een minimum vaste formatie. Dit wil niet zeggen dat de dienst geen maatregelen heeft getroffen. Er is ingezet op het beperken van de financiële gevolgen en de dienst is hier voor een groot deel in geslaagd. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een tekort op de bouwtaken Noordwijk van ca. € 327.000. Deze kosten zullen in rekening worden gebracht bij de gemeente Noordwijk op basis van de Nota Planning & Control tot een hoogte van 98% van het afgesproken werkplan 2024, zijnde € 326.676.

Eind 2024 heeft de gemeenteraad van de gemeente Noordwijk het besluit genomen de bouwtaken zoals belegd bij de dienst per 1 januari 2027 zelf te gaan uitvoeren. Dit heeft gevolgen voor de dienst die in de loop van 2025 inzichtelijk zullen worden gemaakt.

Toelichting

Bouwtaken

Vanwege de invoering van de Omgevingswet en de Wkb (Wet kwaliteitsborging bouw) hebben we volop geïnvesteerd in systeemtesten en medewerkerstrainingen. Hierbij stond de samenwerking met onze deelnemers centraal.

Bouwloket

Via het Bouwloket kunnen inwoners en bedrijven in de gemeente Noordwijk telefonisch vragen stellen over de wet- en regelgeving van (ver)bouw- en sloopgerelateerde onderwerpen. In 2024 heeft dit loket meer vragen ontvangen dan verwacht: er werden ongeveer tien procent meer vragen beantwoord dan voorgaande jaren en dit heeft geleid tot een overbesteding van de daarvoor bestemde uren.

Ook constateren we dat er ook vragen bij het bouwloket binnenkomen na doorverwijzing vanuit de gemeente Noordwijk. Deze zijn niet altijd gerelateerd aan de werkzaamheden die bij ons belegd zijn, maar vanuit de bij ons beschikbare expertise kunnen we deze wel adequaat beantwoorden of weer terugverwijzen naar de gemeente Noordwijk. Dit leidt ook tot extra uren welke niet begroot zijn.

Vergunningverlening

De invoering van de Omgevingswet heeft team Bouwen de eerste maand van 2024 veel extra werk opgeleverd. Na deze maand was dat onder controle. De verwachte grote verandering als gevolg van de invoering van de Wet Kwaliteitsborging Bouwen (Wkb) is uitgebleven. Er is een aantal WKB-meldingen ingediend, maar door het ontbreken van een Wkb-beleid vanuit de deelnemer heeft de omgevingsdienst hier relatief weinig werk aan gehad.

Het onderdeel vergunning is een vraag gestuurd programma en we constateren dat er in 2024 minder vergunningaanvragen zijn ingediend. Echter heeft dit slechts beperkt geleid tot minder uren in verhouding daarmee. Dit heeft voornamelijk te maken met de problematiek van de benodigde adviezen vanuit de deelnemer. Deze waren vaak niet op tijd en/of niet volledig. Hierdoor is veel extra tijd besteed aan navragen, beantwoorden van vragen van klanten, weerleggen van bezwaren, etc. om toch nog kwalitatief verantwoorde producten te kunnen leveren.

Toezicht en Handhaving

Over het algemeen zien we een behoorlijke afname van de gevraagde uren voor toezicht en handhaving. Dit komt doordat er (nog) geen bouwwerkzaamheden zijn uitgevoerd bij eerder verleende vergunningen (bouwtermijn drie jaar), en/of dat nieuwe vergunningen niet konden worden afgegeven door gebrekkige RO-advisering, en/of dat projecten niet of nauwelijks zijn gestart vanuit de gemeente. Hierop is de capaciteit afgeschaald bij de toezichthouders. Bovendien hebben we wel veel tijd besteed aan veel overleggen en vakinhoudelijke ondersteuning aan de gemeente en op het behandelen van beroep- en bezwaarprocedures bij de geschillencommissie of de rechtbank.

Asbestsanering (sloop)

We voeren voor alle deelnemers de wettelijke taken uit op het gebied van asbestsanering (sloop). Om niet-gemelde saneringen in beeld te krijgen, doen we vrije veld- en wijkgerichte controles. In 2024 was het aantal behandelde sloopmeldingen zonder asbest minder dan verwacht. Dit komt door het verminderde aanbod. Het aantal sloopmeldingen met asbestverwijdering was dit juist meer dan verwacht.

Sanering wegverkeerslawaaï

Voor alle gemeenten in onze regio, met uitzondering van gemeente Zoeterwoude, waren er in 2024 geluidsaneringsprojecten om te bepalen of het geluidniveau in de saneringswoningen voldoet aan de wettelijke norm. Als het geluidniveau niet voldoet, dan komt de woning in aanmerking voor vanuit het rijk gesubsidieerde gevelmaatregelen. Met de komst van de Omgevingswet is een nieuwe mogelijkheid ontstaan om woningen op te geven die mogelijk in aanmerking komen voor geluidsanering. Om zowel de administratie van alle gemeenten en van het rijk op orde en gelijk te laten lopen hebben wij, op verzoek van het Bureau Sanering Verkeerslawaaï (BSV), zowel onze administratie als de administratie van het BSV naast elkaar gelegd zodat er geen discussie kan ontstaan over welke woningen gesaneerd moesten worden, gesaneerd zijn en/of nog gesaneerd moeten worden.

Bibob

De Bibob-taakuitvoering voor het programma Bouwen wordt uitgevoerd volgens het vastgestelde beleid van de gemeente Noordwijk. In 2024 zijn geen nieuwe onderzoeken uitgevoerd. Wel hebben we een langlopend onderzoek afgerond, zijn we bezig met een ander lopend onderzoek en hebben we naar aanleiding van een onderzoek uit 2023 Bibob-voorschriften opgenomen in een vergunning.

Ook heeft een voorgangsoverleg plaatsgevonden tussen de uitvoerende omgevingsdiensten en het Bibob-team van de provincie. Tijdens dit overleg is het herijken van het Provinciale Bibob-beleid besproken, dat in 2025 zal worden afgerond.

2.6 PROGRAMMA RANDVOORWAARDELIJKE TAKEN

Programma Randvoorwaardelijke taken richt zich op een kwalitatief goede dienstverlening en verantwoording van de Omgevingsdienst. De taken worden uitgevoerd voor alle deelnemers en betreffen voorlichting, relatiebeheer, functioneel applicatiebeheer, bestuurlijk overleg, coördinatie Wet Bibob en algemene juridische advisering.

Wat zeggen de cijfers?

Omschrijving	Begroting 2024	Werkplan 2024	Offertes 2024	Actueel Werkplan 2024	Realisatie 2024	Verschil
Uren x Tarief	€ 2.429.059	€ 2.429.164	€ -	€ 2.429.164	€ 2.260.571	€ -168.593
Materieel	€ 179.630	€ 179.632	€ -	€ 179.632	€ 90.732	€ -88.900
Totaal	€ 2.608.689	€ 2.608.796	€ -	€ 2.608.796	€ 2.351.303	€ -257.493
Uren	23.278	23.279	0	23.279	21.663	-1.616

Toelichting

Dienstverlening

In 2024 is de lange termijnstrategie tot 2035 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Deze strategie, opgebouwd uit verschillende pijlers en actiepunten die in samenwerking met betrokken partners zijn opgesteld, richt zich op het verbeteren van de uitvoering van VTH-taken en het efficiënter en effectiever maken van de dienst om toekomstbestendig te blijven.

Daarnaast hebben we ons actief beziggehouden met de implementatie van de conclusies van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Belangrijke aandachtspunten hierbij waren: Kwaliteitscriteria 3.0 bieden een uniforme basis voor hoogwaardige VTH-taken. Het verbeteren van datakwaliteit is cruciaal voor efficiënte besluitvorming. Duidelijke mandatering versnelt en verbetert de uitvoering. Innovatie, zoals nieuwe technologieën en best practices, speelt een belangrijke rol. Daarnaast wordt ingezet op versterking van de dienst door te investeren in personeel en samenwerking.

Deze inspanningen vertalen zich niet in uren binnen het programma Randvoorwaardelijk en zijn extern gefinancierd via de SPUK IBP VTH. Wel heeft dit zich vertaald naar concrete verbeteringen binnen de dienst.

Ook is in 2024 geïnvesteerd in het proces Bodeminformatiepunt, wat heeft geleid tot een efficiëntere afhandeling van aanvragen. Ondanks een hoger aantal aanvragen dan begroot, heeft de dienst minder uren gemaakt door een verbeterde werkwijze.

Verantwoording en kwaliteit

Dankzij grondige voorbereidingen verliep de inwerkingtreding van de Omgevingswet soepel. Toch heeft dit om aanvullende werkzaamheden gevraagd, vooral op het gebied van functioneel beheer. Deze uitdagingen zijn succesvol opgepakt. De algemene juridische ondersteuning, onder andere voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling en daaruit voortvloeiende verplichtingen, heeft in 2024 geleid tot een verhoogde inzet.

Projecten

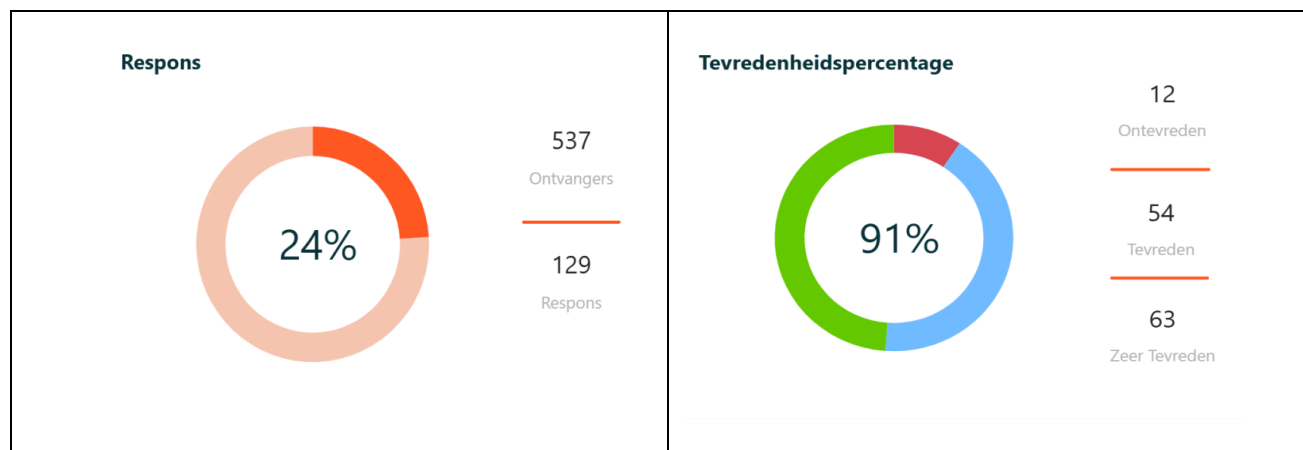
Het project 'IM in control', gericht op het archiefbeheer, heeft door personele uitdagingen enige vertraging opgelopen. Desondanks zijn er successen geboekt, zoals het herijken van processen en werkafspraken om

toekomstige archieven goed te vullen. In samenwerking met de archiefinspecteur is een plan van aanpak opgesteld om verdere stappen te realiseren.

2.7 KLANTTEVREDENHEID

In 2024 heeft de dienst de klanttevredenheid gemeten van afgeronde producten binnen de programma's. Dit is uitgevoerd met het uitsturen van korte enquêtes. De contactpersoon van een zaak kon op de vragen over het product antwoorden met de mogelijkheden 'zeer tevreden', 'tevreden' of 'ontevreden'.

Resultaten

In 2024 zijn in totaal 537 enquêtes verstuurd waarbij 24% van de geadresseerden gereageerd heeft. Uit ervaring weten we dat tevreden contactpersonen vaak niet reageren omdat zij geen bijzonderheden te melden hebben. Van de respondenten was 91% tevreden en zeer tevreden. Dit is zo goed als gelijk aan de resultaten in 2023. 9% gaf aan ontevreden te zijn.

3. Paragrafen

3. Paragrafen

3.1 LOKALE HEFFINGEN

De dienst heeft niet als taak lokale heffingen op te leggen. Deze taak ligt bij de deelnemende gemeenten.

3.2 WEERSTANDSVERMOGEN

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de dienst in staat is tegenvallers/risico's op te vangen.

3.2.1 Vrije ruimte in de algemene reserve

In de nota Planning & Control is vastgesteld dat de algemene reserve maximaal 5% van de omzet mag bedragen. Met de algemene reserve (voor bestemming) kunnen de geïnventariseerde risico's gedekt worden.

Maximale omvang algemene reserve 2024

Omzet 2024	Norm Weerstandsvermogen	Maximale Omvang Algemene Reserve 2024	Algemene Reserve 2024
€ 23.208.000	5%	€ 1.160.000	€ 1.037.000

Bepaling vrije ruimte algemene reserve

Algemene reserve 31-12-2024	€ 1.702.000
Risico impact	€ -750.000
Vrije ruimte algemene reserve	€ 952.000

In paragraaf 4.2 "Toelichting op de balans" van deze jaarstukken wordt een uitgebreide uitleg gegeven over de algemene reserve en de gevraagde besluiten. Hier wordt onder andere besproken hoe de algemene reserve wordt ingezet als buffer voor financiële risico's en onvoorziene uitgaven richting het zogenaamde ravijnjaar 2026 en verder.

3.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de tabel hieronder zijn alle risico's volledig geïnventariseerd, de verwachte omvang wordt ingeschat met beheersmaatregelen in overweging. Financiële impact wordt bepaald volgens de regels in de nota weerstandsvermogen en risicomangement, wat resulteert in de benodigde omvang van de algemene reserve. Beheersmaatregelen met een structureel effect zijn meegenomen in de financiële impact van de risico's, per risico staat de gekozen aanpak en het (structurele) effect vermeld. De bedragen zijn onderdeel van de eerdere risico-impactbepaling.

Risico (x €1.000)	Beheersmaatregel	Risico	klasse	Impact
S1. Prijsontwikkelingen niet gecompenseerd in de indexatie.	Accepteren: Bij de vaststelling wordt het indexcijfer van de commissie Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen gebruikt, definitief vastgesteld door het Algemeen Bestuur in de kadernota.	€ 0	75%	€ 0
S2. Dwangsom bij te late beslissing (Wet dwangsom en beroep)	Accepteren: Termijnen om te beslissen worden nauwlettend bewaakt.	€ 0	5%	€ 0
S3. Risico's die voortvloeien uit rechtsgedingen als gevolg van handelen.	Overdragen: Hiervoor is een standaard rechtsbijstands- en aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.	€ 0	5%	€ 0
S4. Heeft de organisatie voldoende kritische massa om haar (wettelijke) taken te kunnen uitvoeren (robuustheid).	Verminderen: De dienst werft actief op de arbeidsmarkt via "Werken in het Westen" en digitale kanalen. De samenwerking "Betere	€ 700	50%	€ 350

Risiko (x €1.000)		Beheersmaatregel	Risiko	klasse	Impact
		Wereldbaan" bevordert de samenwerking tussen de vijf omgevingsdiensten.			
15.	De implementatie van de Omgevingswet is voltooid. We gaan ontdekken hoe hoog de risico's zijn.	Accepteren: In samenspraak met onze partners evalueren we de implementatie en waar nodig sturen we bij.	€ 200	25%	€ 50
56.	De dienst heeft te maken met een stuwmeer niet opgenomen verlofuren.	Verminderen: De organisatie stuurt op het verminderen van de stuwmeren op een verantwoordelijke manier.	€ 400	75%	€ 300
57.	Ondanks de steeds toenemende automatiseringsgraad, ook in het kader van de diverse regelgevingen is het de vraag of de dienst in staat is om dit te realiseren. (Informatiseringskosten)	Verminderen: Hoewel het huidige informatiseringsproject is afgerond, moeten we ons blijven aanpassen aan voortdurende veranderingen om de efficiëntie, effectiviteit en veiligheid van onze informatiesystemen te waarborgen en toekomstige uitdagingen en kansen te anticiperen.	€ 500	10%	€ 50
18.	De gemeente Noordwijk heeft besloten om per 1 januari 2027 de bouwtekeningen weer zelfstandig uit te voeren.	Overdragen: Op dit moment wordt onderzocht welke gevolgen dit heeft voor de dienst. De nota Planning & Control voorziet in de situatie dat een deelnemer zijn takenpakket wil terugnemen. De deelnemer zal dan frictiekosten dienen te betalen aan de dienst van 5x het aantal uren * geldend uurtarief. In 2025 zullen de gevolgen van de opzegging verder inzichtelijk worden gemaakt.	€ 0	100%	€ 0
Totaal risico impact					€ 750

- I = Incidenteel en S= structureel

De financiële impact van risico's wordt berekend op basis van verwachte omvang, kans en zekerheidsfactor, volgens de risicomatrix in de nota weerstandsvormen met vastgestelde grenzen.

3.2.3 Financiële kengetallen

Artikel 11 van het BBV bepaalt dat de vijf financiële kengetallen opgenomen moeten worden. Dit zijn kengetallen voor de netto schuldquote, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit. De laatste twee zijn voor de dienst niet van toepassing.

Verloop Kental	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Netto Schuldquote	-10%	0%	-8%
Solvabiliteitsratio	15%	5%	14%
Structurele Exploitatie ruimte	-6%	-3%	-9%

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de verhouding weer van de schuldenlast van de dienst ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De realisatie laat een ander beeld zien dan begroot. De eigen middelen zijn door het toevoegen van het exploitatieresultaat (voor bestemming) hoger dan begroot.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding weer van het eigen vermogen ten opzichte van de totale passiva. Bovendien geeft het aan in welke mate de dienst het eigen vermogen kan inzetten voor de dekking van de schulden, oftewel in hoeverre de dienst in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves. Het eigen vermogen (voor bestemming) van de dienst is mede door de toevoeging van het positieve exploitatieresultaat en vrijval

van enkele bestemmingsreserves hoger dan begroot. Dit betekent dat de dienst meer middelen beschikbaar heeft om de eventuele schulden te voldoen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte toont of de vaste inkomsten genoeg zijn om de vaste uitgaven te dekken. Het geeft de financiële ruimte weer door de vaste inkomsten naast de vaste uitgaven te leggen en dit te vergelijken met het totaal van de inkomsten. In het kader van het Interbestuurlijk Programma VTH (IBP VTH) zijn criteria vastgesteld waaraan wij moeten voldoen om robuust te zijn. Voor 2024 betekende dit onder andere het verhogen van het opleidingsbudget van 1,8% van 3% van de loonsom en het creëren van een innovatiebudget van 1% van de omzet. Dit tezamen met de taakstelling in het kader van het ravijnjaar 2026 heeft als gevolg dat de structurele uitgaven hoger dan de structurele inkomsten. De verwachting is dat in 2028 de dienst de structurele uitgaven en structurele inkomsten weer in balans heeft.

3.3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen bevat volgens het BBV in elk geval wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Voor de dienst zijn geen van deze onderdelen van toepassing.

3.4 FINANCIERING

De dienst is als uitvoeringsinstantie van een Gemeenschappelijke Regeling, volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO), verplicht een financieringsparagraaf op te nemen. Hierin beschrijven we de ontwikkelingen rond de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente- en risiconorm, de verwachte toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het beleid en de uitvoering van de treasury.

Enkele deelnemers gaven extra opdrachten gedurende het jaar, maar de dienst heeft de voorschotten niet aangepast. Hierdoor verschillen het resultaat en het te betalen/ontvangen bedrag nog van de betaalde voorschotten.

- Rentevisie: De dienst heeft geen leningen lopen.
- Koersrisico: Koersrisico is de kans dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. De dienst bezit geen derivaten en van koersrisico is daarom geen sprake.
- Valutarisico: Valutarisico is bij de dienst uitgesloten omdat de dienst niet beschikt over, of aanspraken heeft in vreemde valuta.
- Rente- en risiconorm: De dienst heeft geen schulden. Er is geen sprake van een mogelijk renterisico.
- Liquiditeitenplanning: Omdat de dienst met voorschotnota's werkt, waarbij rekening is gehouden met ons uitgavenpatroon, is het minder noodzakelijk een liquiditeitenplanning op te stellen.
- Financieringsrisico's: Omdat de deelnemende gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het financiële beleid van de dienst en zich verplicht hebben de tekorten in zijn geheel gezamenlijk te dragen, zijn er geen financieringsrisico's.
- Kasgeldlimiet: Jaarlijks bepaalt het ministerie de kasgeldlimiet voor gemeenten. Voor 2024 bedraagt dit 8,2% van de opgestelde begroting. De toegestane kasgeldlimiet is € 1.967.672. Deze limiet mag gedurende het begrotingsjaar niet worden overschreden. Bij structurele overschrijding moet de kortlopende schuld worden omgezet in een langlopende schuld.

Overzicht Kasgeldlimiet (bedragen in €)	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Toegestane kasgeldlimiet				
Omvang begroting	23.996.000	23.996.000	23.996.000	23.996.000
In procenten van de grondslag	8%	8%	8%	8%
In bedrag	1.967.672	1.967.672	1.967.672	1.967.672
Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	13.955.128	13.571.787	11.928.060	12.852.156
Schuld in rekening courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar-	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
Totaal Omvang vlottende korte schuld	13.955.128	13.571.787	11.928.060	12.852.156
Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	-	-	-	-
Tegoeden in rekening courant	15.628.432	16.833.846	15.245.402	13.692.130
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	592.930	587.396	264.934	833.472
Totaal vlottende middelen	16.221.362	17.421.242	15.510.337	14.525.602
Toets kasgeldlimiet				
Toegestane kasgeldlimiet	1.967.672	1.967.672	1.967.672	1.967.672
Totaal netto vlottende middelen	-2.266.234	-3.849.455	-3.582.276	-1.673.447
Ruimte(+) / Overschrijding (-)	4.233.906	5.817.127	5.549.948	3.641.119

3.5 PARAGRAAF WET OPEN OVERHEID

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden en vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Wet open overheid (Woo) is ontworpen om overheidsinformatie makkelijker toegankelijk, transparanter en eenvoudiger vindbaar te maken. Dit betekent dat overheidsinstanties meer informatie proactief openbaar moeten maken en dat burgers eenvoudiger informatieverzoeken kunnen indienen.

Op de website van onze dienst is er een speciale pagina gecreëerd met informatie over de Woo. Hier kun je meer lezen over hoe je een Woo-verzoek kunt indienen en welke informatie beschikbaar is:
<https://www.odwh.nl/woo-verzoek/>

In 2024 heeft de dienst 21 Woo-verzoeken ontvangen. Op één na zijn alle verzoeken binnen de gestelde termijn afgehandeld. Het betreffende verzoek was vanwege de complexiteit niet tijdig afgerond, maar is wel zorgvuldig behandeld om volledig aan de eisen van de Woo te voldoen.

3.6 BEDRIJFSVOERING

Personeel

De dienst heeft nadrukkelijk ingezet op de mens binnen de organisatie. In het strategisch plan werd een doorkanteling van de organisatiestructuur voorgesteld, met als doel het personeel te blijven boeien en te binden. Daarnaast is ingezet op verjonging (met de indiensttreding van een aantal jonge trainees) van het personeelsbestand en het verstevigen van het fundament van HR. Dit heeft vorm gekregen in het programma “HR in control”. Enkele ontwikkelingen worden hieronder verder toegelicht:

- HR in control: Het team HR werkte in 2024 aan een betere aansluiting op de wensen en behoeften vanuit de organisatie in de vorm van het programma ‘HR in Control’. Dit programmaplan bestaat uit elf projecten waaronder het actualiseren van een aantal regelingen zoals het Sociaal Statuut, modernisering van de reiskostenregeling maar ook voor het opzetten van onder andere een opleidingsprogramma ter verbetering van de in- en doorstroom van medewerkers. Inmiddels staat er een opleidingsprogramma dat ook voldoet aan de Kwaliteitscriteria en daar wordt in 2025 vervolg aan gegeven. Ook projecten zoals de modernisering van de reiskostenregeling en Sociaal Statuut zijn inmiddels afgerond.
- Leeftijdsopbouw: Eind 2022 was de gemiddelde leeftijd van de medewerkers 51 jaar, in 2023 daalde dit naar 48 jaar. Deze verjonging van de organisatie komt door pensioneringen in combinatie met de indiensttreding van een aantal trainees. Vanuit HR is vervolg gegeven aan het traineeprogramma, wat heeft geresulteerd in verdere verjonging van het personeelsbestand naar 47 jaar. Ook in de voorliggende jaren zal ingezet worden op verdere verjonging van het personeelsbestand, zodat er steeds meer balans komt in de opbouw van het totale personeelsbestand.
- Ziekteverzuim: Het ziekteverzuim was in 2023 toegenomen tot 6,89%. Daar is actief op geanticipeerd in 2024, waardoor een dalende trend waar te nemen is. In 2024 ligt het ziekteverzuim op 5,40%, waarmee onze dienst nagenoeg op het landelijke gemiddelde van 5.0% uitkomt.

In cijfers geeft de formatie het volgende beeld:

Aantal FTE personeelslasten	FTE Begroot	FTE Realisatie	FTE Verschil
Salarissen en Sociale Lasten	151,15	151,10	-0,05
Inhuur Flexibele Schil	25,07	26,40	1,33
Totaal	176,22	177,50	1,28

Informatisering en automatisering

In 2024 heeft het team Informatiemanagement belangrijke stappen gezet richting volwassenheid. Het team is opgedeeld in drie groepen: data, functioneel beheer en ondersteuning, wat continuïteit en samenwerking versterkt. Ook systemen zijn verder ontwikkeld, resulterend in een robuuste IT-infrastructuur. Het programma ‘IM in Control’ is doorontwikkeld, met nieuwe kaartlagen in het Geoportaal, extra data in het datawarehouse en rapportages in Power BI.

Inventarisatie - opbouw - implementatie - adoptie - beheer - integratie - doorontwikkeling

Belangrijke resultaten zijn de succesvolle aanbesteding van het VTH-A zaaksysteem, met Mozard als nieuwe partner. De migratie van Powerbrowser naar Mozard is gepland voor april 2025. Ook is de Interne Maandrapportage vernieuwd met een data-gedreven aanpak, wat inzicht en samenwerking verbeterde. Het Geoportaal werd uitgebreid met Cyclomedia, en de implementatie van BIO-richtlijnen is gestart, waarbij 54% van de punten al is gerealiseerd.

Daarnaast is de IT-infrastructuur volledig cloud-based gemaakt, wat zorgt voor meer veiligheid, lagere kosten en minder beheerlast. Datastromen zijn gecentraliseerd via het datawarehouse, en procesoptimalisaties, zoals een sjablonengenerator en PDC-vernieuwingen, versterken de dienstverlening. De dienst is klaar voor een toekomst waarin data-gedreven werken centraal staat.

Planning & Control

In 2024 heeft de Omgevingsdienst West-Holland de Planning & Control-cyclus verder versterkt om de dienstverlening te optimaliseren. Dit omvatte het aanscherpen van interne controles volgens nieuwe rechtmatigheidsregels en de implementatie van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC).

De cyclus, bestaande uit de Kadernota, Begroting, Tussentijdse rapportages en Jaarstukken, biedt een gestructureerd en transparant kader voor sturing en verantwoording.

Inkoop en aanbesteding

In 2024 hebben we belangrijke stappen gezet in het professionaliseren van ons inkoop- en aanbestedingsproces. De aanbesteding van de VTH-A-omgeving is succesvol afgerond en de samenwerking met de Omgevingsdienst Midden-Holland is verder geïntensiveerd. Door regionale en landelijke samenwerking bij inkoop en aanbestedingen hebben we substantiële besparingen gerealiseerd.

Daarnaast hebben we onze expertise vergroot door kennisdeling met andere omgevingsdiensten. Dit stelt ons in staat om professioneler in te kopen en meer te profiteren van raamcontracten.

Communicatie

Er is een communicatievisie gemaakt en voorgelegd aan het MT. In 2025 wordt er, samen met een communicatiebureau, gestart met het op orde brengen van communicatie. Dit gaan we doen door onder andere een eenduidige communicatiestijl en illustratieve vormen te ontwikkelen. De teamleden van communicatie worden zo begeleid dat wij in de loop van 2025 zelfstandig en proactief aan de slag kunnen.

Door het recente rapport van de commissie Van Aartsen en enkele incidenten is er meer aandacht gekomen voor het werk van de omgevingsdiensten. Dit heeft geleid tot meer persvragen over diversen onderwerpen. In 2024 hebben we 20 persvragen ontvangen, waar dit in het verleden rond de 3 per jaar was. In 2024 zijn er geen grote calamiteiten geweest.

Arbeidsmarktcommunicatie

De vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland werken al een paar jaar samen, onder andere aan arbeidsmarktcommunicatie onder de naam De Betere Wereldbaan. Elke maand is er overleg over diverse projecten, bijvoorbeeld over de voorbereiding van de carrièrebeurs waar we gezamenlijk staan. De gezamenlijke website heeft een verbeterslag ondergaan. Begin 2025 wordt het communicatieplan voor de arbeidsmarktcommunicatie opgeleverd en al gedeeltelijk ten uitvoer gebracht. Ook willen we onze vacatureteksten gezamenlijk verbeteren.

3.7 STAAT VAN INVESTERINGEN

IV3 Categorie	Balans 2024	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Balans 2023
A123 - Materiële vaste activa:					
Bedrijfsgebouwen	€ 253.000	€ 0	€ 0	-€ 36.000	€ 289.000
A126 - Materiële vaste activa:					
Machines, apparaten en installaties	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 278.000	€ 278.000
Totaal	€ 253.000	€ 0	€ 0	-€ 314.000	€ 567.000

3.8 BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als: 'Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, evenals het begrotingsjaar van belang zijn.'

Er is een aantal verschillende begrotingsoverschrijdingen te onderscheiden. Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen, volgens de Commissie BBV, ten minste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:

#	Beschrijving soort onrechtmatigheid	Telt mee voor het oordeel
1	Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten	Nee
2	Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen	Nee
3	Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn	Ja
4	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd	Ja
5	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingswijziging is ingediend	Ja
6	Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt a Geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar b Geconstateerd na verantwoordingsjaar	Nee Ja Nee
7	Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren a Jaar van investeren b Afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren	Nee Ja Nee

De werkelijke lasten op programmaniveau mogen in principe de begrote lasten na de laatste begrotingswijziging niet overschrijden. Als er toch sprake is van een overschrijding, is het voor de beoordeling van de begrotingsrechtmatigheid van belang om te onderzoeken in hoeverre deze overschrijding past binnen het beleid dat is geformuleerd door het algemeen bestuur en/of wordt gecompenseerd door hogere inkomsten die gerelateerd zijn aan de betreffende lasten. Een gedetailleerde uiteenzetting hierover is, op advies van de Commissie BBV, toegevoegd aan 4.6 rechtmatigheidsverantwoording.

4. Jaarrekening

4. Jaarrekening 2024

4.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2024

Hierna volgt de financiële verantwoording van het gerealiseerde beleid via de balans met toelichting.

Type	Hoofdgroep	IV3 Categorie	Balans 2024	Balans 2023
Activa	Vaste activa	A123 - Materiële vaste activa: Bedrijfsgebouwen	€ 253.000	€ 289.000
		A126 - Materiële vaste activa: Machines, apparaten en installaties	€ 0	€ 278.000
		Totaal	€ 253.000	€ 567.000
	Vlottende activa	A221 - Uitzettingen: Vorderingen op openbare lichamen	€ 691.000	€ 337.000
		A225a - Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	€ 13.312.000	€ 14.601.000
		A23 - Liquide middelen (kas- en banksaldi)	€ 380.000	€ 349.000
		A29c - Overlopende activa: Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	€ 562.000	€ 560.000
		A29d - Overlopende activa: Overige overlopende activa	€ 40.000	€ 224.000
		Totaal	€ 14.985.000	€ 16.071.000
	Totaal		€ 15.238.000	€ 16.638.000
Passiva	Eigen vermogen	P111 - Algemene reserve	-€ 1.037.000	-€ 1.453.000
		P112 - Bestemmingsreserves	-€ 322.000	€ 0
		P114 - Saldo van rekening	-€ 343.000	-€ 753.000
		Totaal	-€ 1.702.000	-€ 2.206.000
	Kortlopende schulden	P213 - Vlottende schuld: Overige vlottende schulden	-€ 3.872.000	-€ 3.692.000
		P29c - Overlopende passiva: Vooruit ontvangen bijdragen van overige overheid	-€ 9.268.000	-€ 10.448.000
		Totaal	-€ 13.140.000	-€ 14.140.000
	Voorzieningen	P12 - Voorzieningen	-€ 395.000	-€ 292.000
		Totaal	-€ 395.000	-€ 292.000
	Totaal		-€ 15.238.000	-€ 16.638.000

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV): De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de financiële verordening en de nota Planning & Control 2020-2027. De toegepaste waarderingsgrondslagen voor de activa en passiva zijn ten opzichte van het voorgaande jaar ongewijzigd gebleven.

Materiële vaste activa: De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen op basis van de economische levensduur volgens artikel 64 van het BBV. De afschrijvingstermijn en methode zijn vastgesteld bij de begroting 2015, waarbij het BBV-beleid en de financiële verordening van de dienst worden gevolgd. Recentelijk heeft de commissie BBV besloten via de notitie Materiele Vaste Activa (notitie MVA) dat elke wijziging van een grens beschouwd dient te worden als een stelselwijziging. In de Financiële Verordening van de dienst, welke is vastgesteld met terugwerkende kracht naar 1 januari 2024, is er sprake van een wijziging van de activeringsgrens voor materiele activa. Deze is vastgesteld op € 5.000. Dit is een zogenoemde stelselwijziging. Hierdoor heeft de dienst alle materiële vaste activa (machines, apparaten en installaties) onder de oude grens versneld afgeschreven naar nihil. De impact van de stelselwijziging is € 189.000.

Vlottende activa: De vorderingen, overlopende activa en liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de noodzakelijk voorzieningen, zoals bedoeld in artikel 63 van het BBV.

Vlottende passiva: De vlottende schulden en overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, zoals bedoeld in artikel 63 van het BBV.

Eigen vermogen: Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening van baten en lasten.

Voorzieningen: De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

4.2 TOELICHTING OP DE BALANS

Materiële vaste activa met economisch nut

IV3 Categorie	Balans 2024	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Balans 2023
A123 - Materiële vaste activa:					
Bedrijfsgebouwen	€ 253.000	€ 0	€ 0	-€ 36.000	€ 289.000
A126 - Materiële vaste activa:					
Machines, apparaten en installaties	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 278.000	€ 278.000
Totaal	€ 253.000	€ 0	€ 0	-€ 314.000	€ 567.000

In 2024 zijn machines, apparaten en installaties (materiele vast activa) versneld afgeschreven. De activeringsgrens is conform de financiële verordening vastgesteld op €5.000.

Flottende activa

Uitzettingen (Debiteuren)

Er zijn in 2024 geen vorderingen wegens oninbaarheid op debiteuren afgeboekt.

Vorderingen op openbare lichamen

Omschrijving	Balans 2024	Balans 2023
DCMR Milieudienst Rijnmond	€ 1.000	€ 1.000
Gemeente Katwijk	€ 37.000	€ 23.000
Gemeente Leiderdorp	€ 153.000	€ 0
Gemeente Nieuwkoop	€ 13.000	€ 0
Gemeente Oegstgeest	€ 4.000	€ 0
Gemeente Teylingen	€ 38.000	€ 0
Gemeente Wassenaar	€ 17.000	€ 0
Omgevingsdienst Midden-Holland	€ 45.000	€ 0
Omgevingsdienst NL	€ 110.000	€ 46.000
Provincie Zuid-Holland	€ 9.000	€ 14.000
Totaal	€ 428.000	€ 84.000

Vorderingen op overige debiteuren

Omschrijving	Balans 2024	Balans 2023
Overige Debiteuren	€ 264.000	€ 253.000
Totaal	€ 264.000	€ 253.000

Schatkistbankieren

Omschrijving	Balans 2024	Balans 2023
Bank BNG Schat 28.67.05.958	€ 13.312.000	€ 14.601.000
Totaal	€ 13.312.000	€ 14.601.000

De drempel voor gemeenschappelijke regelingen met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen voor het verplicht schatkistbankieren bedraagt 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2024					
(1)	Drempelbedrag	1.000	1.000	1.000	1.000
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	203	227	234	226
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	797	773	766	774
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	23.996			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	23.996			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag	1.000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	18.471	20.697	21.520	20.798
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) – (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	203	227	234	226

Liquide middelen

Omschrijving	Balans 2024	Balans 2023
Bank BNG 28.50.93.444	€ 251.000	€ 219.000
Bank BNG 28.51.80.940	€ 129.000	€ 129.000
Totaal	€ 380.000	€ 348.000

Vorderingen overige vorderingen – Specificatie nog te ontvangen

Omschrijving	Balans 2024	Balans 2023
Aanvullende projecten Holland Rijnland	€ 0	€ 52.000
Aanvullende projecten Provincie	€ 17.000	€ 0
Bodeminformatiepunt	€ 0	€ 1.000
Hillegom	€ 7.000	€ 4.000
Kaag en Braassem	€ 129.000	€ 92.000
Katwijk	€ 143.000	€ 22.000
Lisse	€ 0	€ 18.000
Noordwijk	€ 0	€ 50.000
Oegstgeest	€ 48.000	€ 6.000
Projecten ODNL	€ 0	€ 14.000
Rente	€ 125.000	€ 165.000
Teylingen	€ 10.000	€ 96.000
Voorschoten	€ 82.000	€ 37.000
Wassenaar	€ 0	€ 2.000
Totaal	€ 561.000	€ 559.000

Overlopende activa – Overige overlopende activa (kosten voor 2025, de facturen eind 2024 ontvangen)

Omschrijving	Balans 2024	Balans 2023
Huur	€ 0	€ 136.000
ICT-lasten	€ 0	€ 73.000
Overig	€ 3.000	€ 10.000
Verzekeringen	€ 37.000	€ 2.000
Totaal	€ 40.000	€ 221.000

Passiva

Staat van reserves

Omschrijving	Balans 2024	Toevoegingen 2024	Onttrekkingen 2024	Balans 2023 na bestemming	Balans 2023 voor bestemming
Algemene reserve	-€ 1.037.000	€ 0	€ 0	-€ 1.037.000	-€ 1.453.000
Bestemmingsreserve Innovatiebudget	-€ 216.000	€ 0	€ 0	-€ 216.000	€ 0
Bestemmingsreserve Opleidingsbudget	-€ 26.000	€ 0	€ 141.000	-€ 167.000	€ 0
Bestemmingsreserve personele ontwikkelingen	-€ 80.000	€ 0	€ 0	-€ 80.000	€ 0
Onverdeeld resultaat	-€ 343.000	€ 343.000	€ 0	€ 0	-€ 753.000
Totaal	-€ 1.702.000	€ 343.000	€ 141.000	-€ 1.500.000	-€ 2.206.000

Exploitatieresultaat en algemene reserve

In de Nota Planning & Control is opgenomen dat het exploitatieresultaat zal worden toegevoegd aan de algemene reserve voor zover deze niet de 5% van de omzet overschrijdt. In 2024 bedraagt het exploitatieresultaat vóór bestemming € 343.000 (zie 4.4. Programmarekening). Het maximale toegestane bedrag voor de algemene reserve in 2024 bedraagt € 1.160.000, wat overeenkomt met 5% van de omzet, zoals vastgesteld in de Nota Planning & Control 2020-2023.

Met het toevoegen van het exploitatieresultaat bedraagt de algemene reserve per 31 december 2024 een bedrag van € 1.380.000.

Gezien de uitdagingen richting de begroting 2026 en verder, wordt voorgesteld om het saldo van de algemene reserve conform 2024 te behouden en het overschot toe te voegen aan een nieuwe bestemmingsreserve ter dekking van de taakstelling van 3%, conform de Kadernota 2026.

Bestemmingsreserve en algemene reserve

Bij de jaarstukken 2023 is besloten om drie bestemmingsreserves toe te voegen en het resterende saldo van € 706.000 uit te keren aan de deelnemer: Innovatiebudget Opleidingsbudget en Personele Ontwikkelingen. Twee van deze bestemmingsreserves hadden maken met de robuustheidscriteria vanuit het IBP VTH en de andere met de ontwikkelingen binnen de vigerende CAO. Uiteindelijk is gebleken dat de bestemmingsreserves niet onttrokken hoefden te worden, met uitzondering de bestemmingsreserve Opleidingsbudget. Hier is in 2024 een bedrag van € 141.000 onttrokken voor de ontwikkeling van een nieuw opleidingsplan voor de dienst. In cijfers geeft dit het volgende beeld.

Vrijval bestemmingsreserve ten laste van algemene reserve:

• Bestemmingsreserve Innovatiebudget	- € 216.000
• Bestemmingsreserve Opleidingsbudget	- € 26.000
• Bestemmingsreserve Personele ontwikkelingen	- € 80.000
Totaal	- € 322.000

Gezien de uitdagingen richting de begroting 2026 en verder, wordt voorgesteld om het saldo van de algemene reserve conform 2024 te behouden en het overschot toe te voegen aan een nieuwe bestemmingsreserve ter dekking van de taakstelling van 3%, conform de Kadernota 2026.

Voorgestelde verwerking van het exploitatieresultaat en vrijval bestemmingsreserves.

- Vrijval van bestemmingsreserves uit 2024 van circa € 322.000, bestaande uit: € 216.000 voor Innovatieagenda, € 26.000 voor Opleidingsbudget en € 80.000 voor Personele Ontwikkelingen.
- Het exploitatieresultaat voor bestemming toevoegen aan de algemene reserve (€ 665.000)
- Geen verhoging van de algemene reserve naar het maximum van 5% van de omzet; het saldo blijft ongewijzigd op € 1.037.000 (conform 1-1-2024).

Vorming van de Bestemmingsreserve Taakstelling

De commissie FKGRHM heeft voor de begroting van 2026 het advies gegeven aan de gemeenten om de gemeenschappelijke regelingen te vragen een bijdrage te leveren aan het zogenaamde “Ravijnjaar” en stellen een begrotingsafname voor van 6% ten opzichte van 2025. In de kadernota 2026 heeft de dienst uitwerking gegeven aan het bovengenoemde advies. Deze invulling houdt op hoofdlijnen het volgende in.

De dienst wil de totale begroting voor 2026 en volgende jaren met 6% verlagen langs drie sporen:

1. Het inmiddels structureel optredende positieve exploitatieresultaat van om en nabij 3% in een jaar brengen we in de begroting van twee jaar later in.
2. We gaan uit van 3% planningsoptimisme in de werkplannen; omdat de begroting van een jaar gebaseerd is op de werkplannen van het jaar daarvóór, kan de begroting beperkt worden tot 97%.
3. Het combineren van deze twee werkwijzen levert een begrotingsbeperking op van 6% in de eerste twee jaar. Vanaf 2028 is dit zeer waarschijnlijk nog maar 3%: toepassing van spoor 2 maakt dat de voeding van spoor 1 wegvalt. De dienst heeft twee jaar langer de tijd om voor 3% aan structurele bezuinigingen/lastenbeperkingen te realiseren.

Dat de dienst aan het eind van het jaar een positief saldo laat zien is inmiddels geen incident meer. Diverse uitgangspunten en werkwijzen zorgen daarvoor: verplichtingen en budgetten niet uitputten, verliezen direct nemen en eventuele winst later, risico's vermijden, etc. De regels van het BBV maken het niet mogelijk om bijvoorbeeld het 'projectontwikkelaarsgebruik' om de winst van het ene project aan te wenden voor de financiering van het volgende project toe te passen. Vertaald naar de dienst zou dat betekenen dat we het resultaat van 2024 zouden gebruiken om eraan bij te dragen om de begroting van 2026 sluitend te maken: de jaarcijfers 2024 en de begroting 2026 worden ongeveer gelijktijdig geproduceerd.

Voor 2024 is het voorstel overschot in de algemene reserve van circa 3% toe te voegen aan een bestemmingsreserve. Dit bedrag wordt verwerkt in de begroting van twee jaar later (2026). Voor 2025 is het voorstel hetzelfde (begroting 2027) Hiermee wordt financiële dekking geboden, zodat de organisatie continuïteit kan waarborgen en niet overhaast hoeft te bezuinigen zonder een weloverwogen besluit en langetermijnplanning. Deze aanpak geeft de organisatie twee jaar extra de tijd om 3% aan structurele bezuinigingen of lastenbeperkingen te realiseren. Dit biedt ruimte voor een gefaseerde en evenwichtige uitvoering van de taakstelling, met oog voor een zorgvuldig en duurzaam proces.

Om in 2028 structureel de 6% in te vullen zal de dienst in 2025 een plan van aanpak verder uitwerken waarmee de structurele uitgaven in balans komen met de structurele inkomsten. Te denken valt bijvoorbeeld aan robotisering van enkele processen (RPA), het verder uitbreiden van de samenwerking met andere omgevingsdiensten, het verder door ontwikkelen van het risicogericht toezicht.

Na besluitvorming zal deze bestemmingsreserve worden onttrokken aan de algemene reserve. Het saldo van de algemene reserve zal dan per 31-12-2024 € 1.037.000 bedragen.

Flottende schuld: Overige flottende schulden

Omschrijving	Balans 2024	Balans 2023
BTW	-€ 364.000	-€ 421.000
Crediteuren	-€ 2.310.000	-€ 814.000
Nog te betalen bedragen	-€ 1.199.000	-€ 1.710.000
Overige schulden personeel (HRM)	€ 0	-€ 30.000
Te betalen loonheffing & sociale lasten	€ 1.000	-€ 718.000
Totaal	-€ 3.872.000	-€ 3.692.000

Specificatie nog te betalen

Categorie	Omschrijving	Specificatie	Balans 2024	Balans 2023
Nog te betalen bedragen	Nog te betalen posten	Divers	€ 0	-€ 48.000
		Inhuur december	-€ 29.000	-€ 249.000
		Katwijk	€ 0	-€ 19.000
		Leiden	-€ 209.000	-€ 394.000
		Leiderdorp	-€ 34.000	-€ 26.000
		Lisse	-€ 55.000	€ 0
		Nieuwkoop	-€ 53.000	-€ 8.000
		Noordwijk	-€ 81.000	-€ 439.000
		Provincie Zuid-Holland	-€ 419.000	-€ 190.000
		Zoeterwoude	-€ 101.000	-€ 97.000
		Totaal	-€ 982.000	-€ 1.469.000
	Tussenrekening dwangsommen	Tussenrekening dwangsommen	-€ 217.000	-€ 240.000
		Totaal	-€ 217.000	-€ 240.000
Totaal			-€ 1.199.000	-€ 1.709.000

Vooruitontvangen bedragen

Categorie	Omschrijving	Specificatie	Balans 2024	Balans 2023
Vooruitontvangen bedragen	Vooruitontvangen bijdragen deelnemers	Afkoop tarief Provincie	-€ 182.000	-€ 208.000
		SP Projecten	€ 0	-€ 7.000
		Totaal	-€ 182.000	-€ 215.000
	Vooruitontvangen bijdragen overige overheid	Beheer Noodvoort	-€ 16.000	-€ 25.000
		Bloemrijke oevers	€ 0	-€ 2.000
		BSV subsidies	-€ 7.706.000	-€ 7.756.000
		ISV subsidies	-€ 1.199.000	-€ 1.257.000
		Kop op Wijk Provinciale bijdrage	€ 0	-€ 38.000
		SP Projecten	€ 0	-€ 544.000
		Uitkering Energiebesparing	-€ 165.000	-€ 307.000
		Specifieke uitkering IBP VTH	€ 0	-€ 305.000
		Totaal	-€ 9.086.000	-€ 10.233.000
			-€ 9.268.000	-€ 10.448.000
Totaal			-€ 9.268.000	-€ 10.448.000

Staat van voorzieningen

Omschrijving	Balans 2024	Balans 2023
Voorziening premie aanvullen WW	€ 40.000	€ 40.000
Voorziening verlofsparen	€ 355.000	€ 252.000
Totaal	€ 395.000	€ 292.000

- De premie aanvullen WW wordt maandelijks via de salarissen volgens de wet regeling aanvullende voorzieningen bij werkloosheid toegevoegd.
- De voorziening spaarverlof bedraagt circa €252.000 voor actieve gebruikers. Het bovenwettelijk verlof boven de cao-grens van 50,4 uur voor overige medewerkers komt uit op €154.000. Er is een extra dotatie van €103.000 nodig. Het tijdstip van verlofopname blijft onvoorspelbaar.

4.3 NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Voor de komende jaren heeft de dienst financiële verplichtingen aangegaan die niet zijn opgenomen in een balanspost. Hieronder worden de belangrijkste verplichtingen toegelicht, waarbij 'belangrijk' verwijst naar overeenkomsten met een totale contractwaarde van minimaal € 50.000.

Contractpartij	Aard van het contract	Startdatum	Einddatum	Bedrag per jaar €
Leithon	Huur kantoorpand Vondellaan 55	1-6-2020	31-7-2037	434.000
Esprit (Voorheen Detron)	ICT-helpdesk en onderhoud	15-12-2021	14-12-2029	155.000
Mozard (Visma)	VTH&A systeem	1-10-2024	30-9-2033	130.000

4.4 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

De programmarekening geeft beknopt de financiële verantwoording van het gerealiseerde beleid weer.

Type	Hoofdgroep	IV3 Categorie	Rekening 2023	Basisbegroting	Begroot	Realisatie	Verschil
Kosten	Kosten	1.1 - Salarissen en sociale lasten	€ 13.013.000	€ 14.267.350	€ 14.974.000	€ 14.707.000	€ 267.000
		3.5.1 - Ingeleend personeel	€ 3.038.000	€ 2.902.500	€ 3.521.000	€ 4.061.000	-€ 540.000
		3.8 - Overige goederen en diensten	€ 3.080.000	€ 3.559.000	€ 4.039.000	€ 3.530.000	€ 509.000
		4.2 - Subsidies	€ 996.000	€ 725.000	€ 1.304.000	€ 393.000	€ 911.000
		7.3 - Afschrijvingen	€ 163.000	€ 152.500	€ 158.000	€ 314.000	-€ 156.000
		Totaal	€ 20.290.000	€ 21.606.350	€ 23.996.000	€ 23.006.000	€ 990.000
		Totaal	€ 20.290.000	€ 21.606.350	€ 23.996.000	€ 23.006.000	€ 990.000
Opbrengsten	Bedrijfsopbrengsten	4.3.1 - Inkomenoverdrachten - Rijk	-€ 1.324.000	-€ 952.000	-€ 1.958.000	-€ 1.098.000	-€ 860.000
		4.3.2 - Inkomenoverdrachten - gemeenten	-€ 18.323.000	-€ 17.639.000	-€ 17.772.000	-€ 17.766.000	-€ 6.000
		4.3.4 - Inkomenoverdrachten - provincies	€ 0	-€ 2.946.000	-€ 3.691.000	-€ 3.263.000	-€ 428.000
		4.3.6 - Inkomenoverdrachten - overige overheden	-€ 136.000	-€ 21.000	-€ 175.000	-€ 362.000	€ 187.000
		4.3.8 - Inkomenoverdrachten - overige instellingen en personen	-€ 471.000	€ 0	€ 0	-€ 124.000	€ 124.000
		Totaal	-€ 20.254.000	-€ 21.558.000	-€ 23.596.000	-€ 22.613.000	-€ 983.000
		Totaal	-€ 485.000	-€ 140.000	-€ 400.000	-€ 595.000	€ 195.000
	Buitengewone baten	5.1 - Rente	-€ 485.000	-€ 140.000	-€ 400.000	-€ 595.000	€ 195.000
		Totaal	-€ 485.000	-€ 140.000	-€ 400.000	-€ 595.000	€ 195.000
		Totaal	-€ 20.739.000	-€ 21.698.000	-€ 23.996.000	-€ 23.208.000	-€ 788.000
Reserves	Onttrekkingen uit de reserves	7.1 - Mutatie reserves	-€ 304.000	€ 0	€ 0	-€ 141.000	€ 141.000
		Totaal	-€ 304.000	€ 0	€ 0	-€ 141.000	€ 141.000
	Toevoegingen aan de reserves	7.1 - Mutatie reserves	€ 0	€ 91.650	€ 0	€ 0	€ 0
		Totaal	€ 0	€ 91.650	€ 0	€ 0	€ 0
	Totaal	-€ 304.000	€ 91.650	€ 0	-€ 141.000	€ 141.000	
Resultaat voor Bestemming			-€ 753.000	€ 0	€ 0	-€ 343.000	€ 343.000

Exploitatieresultaat - € 343.000

Dit positieve resultaat is te verklaren door het strak sturen van de organisatie op de financiële uitgaven, maar zeker ook door incidentele meevallers. Hieronder zullen we de verschillen van meer dan € 50.000 verklaren.

Toelichting op de lasten

1.1 Salarissen en sociale lasten – voordeel € 267.000

De personeelslasten laten een onderschrijding zien. De dienst heeft ingezet op het verjongen van de organisatie mede door het opzetten van een traineeprogramma. Dit heeft geleid tot een nog verdere verjongen van de organisatie, minder salariskosten en sociale lasten. Maar 2024 was ook het jaar van verdere krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor zijn enkele functies nog niet vervuld. Het oorspronkelijke voordeel was € 370.000, maar door de verplichte dotatie van €103.000 aan de voorziening verlofsparen is het uiteindelijke voordeel € 267.000.

3.5.1 Ingeleend personeel – nadeel € 540.000

Waar we bij de salarissen te maken hebben met meevaller, hebben we bij het ingeleend personeel het tegenovergestelde. Het moeilijk kunnen vervullen van vacatures heeft geleid tot meer inhuur en dit ten samen met de stijgende kosten van de inhuur hebben geleid tot een nadeel op deze post.

3.8 Overige goederen en diensten – voordeel € 509.000

De dienst is al jaren bezig met het strak sturen op zijn uitgaven. Voor 2024 kunnen we stellen dat dit zeker gelukt is en er een voordeel is gerealiseerd van € 509.000. Dit voordeel is voornamelijk bereikt bij het onderdeel advies en ondersteuning (€ 257.000), maar ook bij de huisvestingskosten, schoonmaakkosten, autokosten en telefoonkosten (€ 252.000).

4.2 Subsidies – voordeel € 911.000

De subsidieasten zijn lager dan begroot. De bijbehorende opbrengsten zijn opgenomen onder post 4.3.1 Inkomstenoverdracht Rijk. Dit komt hoofdzakelijk door lagere uitgaven aan geluidsaneringsprojecten. Aangezien deze projecten over meerdere jaren lopen, zullen de uitgaven doorschuiven naar 2025 en verder.

7.3 Afschrijvingen – nadeel € 156.000

Op de reguliere afschrijving hebben we een voordeel van € 36.000 geboekt, maar er is daarnaast ook een versneld afschrijving van € 189.000 toegepast. Conform de nieuwe financiële verordening hebben we alle activa met een waarde onder de €5.000 versneld afgeschreven. Dit heeft geleid tot een incidenteel hogere afschrijving dan gebruikelijk. In het meerjarig perspectief zal dit echter leiden tot lagere afschrijvingskosten.

Toelichtingen op de baten

4.3.1 Inkomstenoverdracht Rijk – nadeel € 860.000

De inkomstenoverdracht is lager dan begroot, voornamelijk door lagere subsidieasten als gevolg van het doorschuiven van gevelsaneringsprojecten naar 2025. Daarnaast zijn er kleinere subsidies ontvangen vanuit het IBP VTH. Meerjarige subsidies (ISV, BSV) worden jaarlijks in de exploitatie opgenomen, terwijl resterende bedragen pas bij de jaarafsluiting worden doorgeschoven naar het volgende jaar. Bovendien drukken de personeelsuren voor subsidieprojecten op de personeelslasten, wat grotendeels het verschil verklaart tussen 4.2 Subsidies en 4.3.1 Inkomstenoverdrachten.

4.3.2 - 4.3.4 Inkomstenoverdracht deelnemers – nadeel € 434.000

Omschrijving	Basisbegroting	Begroot	Realisatie	Vershil
Inkomsten overig gemeenten	€ 0	€ 0	-€ 424.000	€ 424.000
Inkomsten overig provincies	-€ 482.000	-€ 1.000.000	-€ 780.000	-€ 220.000
Inkomsten WP Gemeente Hillegom	-€ 871.000	-€ 900.000	-€ 900.000	€ 0
Inkomsten WP Gemeente Kaag en Braassem	-€ 1.241.000	-€ 1.240.000	-€ 1.369.000	€ 129.000
Inkomsten WP Gemeente Katwijk	-€ 871.000	-€ 820.000	-€ 963.000	€ 143.000
Inkomsten WP Gemeente Leiden	-€ 3.464.000	-€ 3.533.000	-€ 3.360.000	-€ 173.000
Inkomsten WP Gemeente Leiderdorp	-€ 641.000	-€ 630.000	-€ 596.000	-€ 34.000
Inkomsten WP Gemeente Lisse	-€ 800.000	-€ 829.000	-€ 766.000	-€ 63.000
Inkomsten WP Gemeente Nieuwkoop	-€ 1.259.000	-€ 1.314.000	-€ 1.271.000	-€ 43.000
Inkomsten WP Gemeente Noordwijk	-€ 5.579.000	-€ 5.465.000	-€ 5.065.000	-€ 400.000
Inkomsten WP Gemeente Oegstgeest	-€ 634.000	-€ 661.000	-€ 710.000	€ 49.000
Inkomsten WP Gemeente Teylingen	-€ 1.067.000	-€ 1.180.000	-€ 1.161.000	-€ 19.000
Inkomsten WP Gemeente Voorschoten	-€ 377.000	-€ 377.000	-€ 460.000	€ 83.000
Inkomsten WP Gemeente Zoeterwoude	-€ 835.000	-€ 823.000	-€ 721.000	-€ 102.000
Inkomsten WP Provincie Zuid-Holland	-€ 2.464.000	-€ 2.691.000	-€ 2.483.000	-€ 208.000
Totaal	-€ 20.585.000	-€ 21.463.000	-€ 21.029.000	-€ 434.000

4.3.6 - 4.3.8 Inkomstenoverdracht Overig - voordeel € 311.000

Over het jaar 2024 hebben wij een voordeel behaald voor een bedrag ter waarde van €311.000. Dit bedrag bestaat uit de aanvullende opdrachten (voor o.a. gemeenten, bodeminformatie), niet begrote UWV-vergoedingen, en andere overige inkomsten.

5.1 Rente - voordeel € 195.000

Waar we in het begin van het jaar nog dachten dat we nagenoeg geen rente zouden ontvangen hebben we bij de laatste begrotingswijziging al medegedeeld dat de rente meer was dan begroot. Bij de afsluiting van het jaar kunnen we constateren dat de renteontwikkeling nog positiever was dan we dachten, wat resulteert in een voordeel van € 195.000.

7.1 Mutatie reserve – voordeel € 141.000

In 2024 is een bedrag van € 141.000 onttrokken van de bestemmingsreserve “Opleidingsbudget” voor de ontwikkeling van een nieuw opleidingsplan voor de dienst. Verdere toelichting op de reserve staat onder de toelichting van de balans, onder 'staat van reserve'.

4.5 WET NORMERING TOPINKOMENS

Sinds 1 januari 2013 geldt de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). Deze verantwoording volgt de geldende regelgeving voor de dienst:

Bezoldiging topfunctionarissen

mevrouw M. Krul (Directeur) Datum in dienst 01-01-2018	2024	2023
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Gewezen topfunctionaris?	Nee	Nee
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	135.448	129.677
Beloningen betaalbaar op termijn	22.736	21.638
<i>Subtotaal</i>	158.183	151.315
Individueel WNT-maximum	233.000	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	158.183	151.315
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Toezichthoudende topfunctionarissen

WNT gegevens 2024		
mevrouw Hoekstra	AB lid, wethouder Hillegom	1/1 - 31/12
heer De Jong	AB lid, wethouder Hillegom	1/1 - 15/11
mevrouw Peters-Adrian	AB lid, wethouder Kaag en Braassem	1/1 - 15/11
de heer D. Kistemaker	AB lid, wethouder Kaag en Braassem	1/1 - 31/12
de heer J.C. Knappe	DB en AB lid, wethouder Katwijk	1/1 - 31/12
de heer S. Spek	AB lid, wethouder Katwijk	1/1 - 31/12
De heer North	Voorzitter DB en AB, Wethouder Leiden	1/1 - 31/12
mevrouw Y.A. van Delft	AB lid, wethouder Leiden	1/1 - 15/11
mevrouw G. van Gaal	AB lid, wethouder Leiderdorp	1/1 - 31/12
de heer H. Romeijn	AB lid, wethouder Leiderdorp	1/1 - 15/11
mevrouw H. Austie-Ziengs	AB lid, wethouder Lisse	1/1 - 15/11
de heer C.P.M. van der Zwet	AB lid, wethouder Lisse	1/1 - 31/12
Mevrouw A. Ingwersen	DB en AB lid, wethouder Nieuwkoop	1/1 - 31/12
mevrouw I.R.J.G. de Ridder	AB lid, wethouder Nieuwkoop	1/1 - 15/11
de heer M. Kortleven	AB lid, Wethouder Noordwijk	1/1 - 31/12
de heer R. ter Hark	AB lid, Wethouder Noordwijk	1/1 - 5/11
de heer E. Bus	AB lid, wethouder Oegstgeest	1/1 - 31/12
de heer T.I.M. van Tongeren	AB lid, wethouder Oegstgeest	1/1 - 15/11
Mevrouw Hooij	AB lid, wethouder Teylingen	1/1 - 31/12
mevrouw E. Koek	AB lid, wethouder Teylingen	1/1 - 15/11
de heer C.J. van der Elst	AB lid, wethouder Voorschoten	1/1 - 15/11
de heer H. Schokker	AB lid, wethouder Voorschoten	1/1 - 31/12
de heer P. Olthof	AB lid, wethouder Zoeterwoude	1/1 - 15/11
mevrouw A.M. Beekhuizen	AB lid, wethouder Zoeterwoude	1/1 - 31/12
heer Stolk	DB en AB lid, gedeputeerde PZH	1/1 - 31/12
mevrouw M.E. van Leeuwen	AB lid, gedeputeerde PZH	1/1 - 15/11

Er zijn geen andere functionarissen met een bezoldiging boven het toepasselijke drempelbedrag en geen WNT-meldingsplichtige ontslaguitkeringen betaald.

4.6 RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal echtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de algemeen bestuur op vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 239.960. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024

Bevinding

Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 1.919.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 239.960. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur overigens een bedrag van € 1.919.000 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	(x €1.000)
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door het algemeen bestuur vastgesteld autorisatieniveau)	€ 0
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld	€ 1.919
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 1.919
Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1,2 en 3) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 1.919
Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 0
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 0
M&O criterium	
N.v.t.	€ 0
Totaal onrechtmatigheden	€ 1.919
Waarvan acceptabel	€ 1.919
Waarvan niet acceptabel	€ 0

De Dienst wordt in de rechtmatigheid verantwoording als één geheel beschouwd, met het Programma Milieu als kader. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op totaalniveau, inclusief lasten, baten en reservemutaties, wat zorgt voor een integrale financiële sturing. De bruto-onrechtmatigheid bedraagt €1.919.000, maar na toetsing aan de afspraken met het algemeen bestuur resteert een netto rechtmatigheidsfout van €0. Dit betekent dat de afwijkingen binnen de afgesproken marges vallen en de Dienst in 2024 financieel rechtmatig heeft gehandeld. Dit heeft geen impact op het oordeel van de accountant, die enkel de getrouwheid beoordeelt. Deze conclusie heeft geen impact op het oordeel van de accountant bij de jaarstukken, omdat de accountant de getrouwheid beoordeelt en niet de rechtmatigheid.

De geconstateerde afwijkingen betreffen

- **Baten (€ 788.000 onderschrijding):** Toont een onderschrijding door lagere kosten en lopende subsidieprojecten, waardoor de bruto onrechtmatigheid € 788.000 bedraagt maar binnen de afspraken met het algemeen bestuur valt, met een netto-onrechtmatigheid van nihil.
- **Lasten (€ 990.000 onderschrijding):** De onderschrijding past binnen het bestaande beleid en is grotendeels toe te schrijven aan lopende subsidieprojecten; lasten worden 1-op-1 gecompenseerd door bijbehorende baten, waardoor de formele onrechtmatigheid € 990.000 bedraagt, maar als acceptabel wordt beschouwd, met een netto-onrechtmatigheid van nihil.
- **Reserves (€ 141.000 mutatie):** De mutatie betreft een onttrekking van € 141.000 uit de bestemmingsreserve "Opleidingsbudget" conform besluitvorming van het algemeen bestuur, waarbij de inzet en vrijval aansluiten bij de oorspronkelijke doelstellingen, zonder vastgestelde onrechtmatigheid.

Ondertekening

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van Omgevingsdienst West-Holland d.d. 14 juli 2025,

De voorzitter,

Directeur,

A. North

M.E. Krul-Seen

Bijlagen

B. Bijlagen

B1 SISA-BIJLAGE

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025							
Verstrekker	Uitvoeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicator: E3/03	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt Aard controle R Indicator: E3/04	Correctie over besteding (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E3/05
			Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: E3/06				
			1 BSV/22/00006 € 0				
			2 BSV/22/00187 € 0				
			3 BSV/22/00188 € 0				
			4 BSV/22/00207 € 5.036				
			5 BSV/22/00208 € 37.520				
			6 BSV/22/00248 € 0				
			7 BSV/22/00260 € 0				
			8 BSV/22/00289 € 0				
			9 BSV/22/00303 € 0				
			10 BSV/22/00307 € 0				
			11 BSV/22/00348 € 0				
			12 BSV/23/00129 € 0				
			13 BSV/23/00178 € 0				
			14 BSV/23/00234 € 55.747				
			15 BSV/23/00260 € 0				
			16 BSV/23/00262 € 0				
			17 BSV/23/00284 € 0				
			18 BSV/24/00059 € 0				
			19 BSV/24/00084 € 40.700				
			20 BSV/24/00085 € 751.810				
			21 BSV/24/00086 € 0				
			22 BSV/24/00092 € 108.878				
			23 BSV/24/00118 € 0				
			24 BSV/24/00150 € 0				
			25 BSV/24/00284 € 0				
			26 lenW/BSK-2019/163270 € 0				
			27 lenW/BSK-2019/286 € 0				
			28 lenW/BSK-2019/291 € 0				
			29 lenW/BSK-2019/6058 € 0				
			30 lenW/BSK-2020/167803 € 0				
			31 lenW/BSK-2020/2618 € 0				
			32 lenW/BSK-2021/109097 € 0				
			33 lenW/BSK-2021/164790 € 0				
			34 lenW/BSK-2021/205825 € 0				
			35 lenW/BSK-2021/344718 € 0				
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: E3/11
			Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12				
			1 BSV/22/00006 € 25.130				Nee
			2 BSV/22/00187 € 0				Nee
			3 BSV/22/00188 € 0				Nee
			4 BSV/22/00207 € 5.036				Nee
			5 BSV/22/00208 € 37.520				Nee
			6 BSV/22/00248 € 0				Nee
			7 BSV/22/00260 € 0				Nee
			8 BSV/22/00289 € 0				Nee
			9 BSV/22/00303 € 0				Nee
			10 BSV/22/00307 € 0				Nee
			11 BSV/22/00348 € 328.271				Nee
			12 BSV/23/00129 € 0				Nee
			13 BSV/23/00178 € 0				Nee
			14 BSV/23/00234 € 55.747				Nee
			15 BSV/23/00260 € 0				Nee
			16 BSV/23/00262 € 0				Nee
			17 BSV/23/00284 € 40.700				Ja
			18 BSV/24/00059 € 751.810				Nee
			19 BSV/24/00084 € 0				Nee
			20 BSV/24/00085 € 0				Nee
			21 BSV/24/00086 € 0				Nee
			22 BSV/24/00092 € 108.878				Nee
			23 BSV/24/00118 € 0				Nee
			24 BSV/24/00150 € 0				Nee
			25 BSV/24/00284 € 0				Nee
			26 lenW/BSK-2019/163270 € 0				Nee
			27 lenW/BSK-2019/286 € 0				Nee
			28 lenW/BSK-2019/291 € 0				Nee
			29 lenW/BSK-2019/6058 € 0				Nee
			30 lenW/BSK-2020/167803 € 0				Nee
			31 lenW/BSK-2020/2618 € 0				Nee
			32 lenW/BSK-2021/109097 € 0				Nee
			33 lenW/BSK-2021/164790 € 0				Nee
			34 lenW/BSK-2021/205825 € 0				Nee
			35 lenW/BSK-2021/344718 € 0				Nee

IenW	E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Hieronder per regel één (provincie)code of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project	Project afgerond (Ja/Nee)	
			SiSa tussen medeoverheden					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/02	Aard controle R Indicator: E83B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/05	
			1 030008 Provincie Zuid-Holland	Industriekade 14-18 Sassenheim	€ 14.182	€ 30.000	Nee	
			2 030008 Provincie Zuid-Holland	Zuideinde Nieuwkoop	€ 28.274	€ 66.556	Nee	
			3 030008 Provincie Zuid-Holland	Van Leeuwenpark Leiderdorp	€ 0	€ 48.074	Nee	
			4 030008 Provincie Zuid-Holland	Achterweg 11 Noordwijk	€ 0	€ 15.000	Nee	
			5 030008 Provincie Zuid-Holland	Tespellaan Noordwijkerhout	€ 0	€ 15.000	Nee	
			6 030008 Provincie Zuid-Holland	Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood regio West-Holland (€ 11.000)	€ 0	€ 1.966	Nee	
			Kopie projectnaam / nummer	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 09 de reden aan	Optionele toelichting. Verplicht als bij 08 nee is ingevuld			
IenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/08			
			1 Industriekade 14-18 Sassenheim	Ja				
			2 Zuidende Nieuwkoop	Ja				
			3 Van Leeuwenpark Leiderdorp	Ja				
			4 Achterweg 11 Noordwijk	Nee	In ssa 2023 overschrijding 20.462			
			5 Tespellaan Noordwijkerhout	Nee	In ssa 2023 overschrijding 3.904			
			6 Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood regio West-Holland (€ 11.000)	Ja				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/09					
			Nee					
IenW	E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: E93/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/03			
			€ 304.756	€ 524.996	Ja			
			Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E93/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/06			
			1 Deelname werk- en projectgroepen (Pijler 1 t/m 6)	€ 120.827	€ 223.459			
			2 Aanleveren van data voor het IPB (Pijler 1 t/m 6)	€ 8.595	€ 30.298			
			3 Scholing en opleiding (Pijler 1 t/m 6)	€ 97.064	€ 130.341			
			4 Inzicht in de bestaande vormen van bekostiging van de omgevingsdienst (Pijler 1)	€ 0	€ 4.298			
			5 Implementatie van de Landelijke Handhavingstrategie Omgevingswet (Pijler 2 en 5)	€ 1.074	€ 2.310			
IenW	E97B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	Uniforme indeling naar risico van zorgbedrijven (risico ranking) (Pijler 2)	€ 0	€ 0			
			7 Openbaar maken van definitieve handhavingsschikkingen Wabo-inspecties (Pijler 2)	€ 3.331	€ 4.190			
			8 Landelijke arbeidsmarktcampagne (Pijler 4)	€ 27.720	€ 39.426			
			9 Onderzoek onder het IBP naar belangrijke (transitie)opgaven (Pijler 5)	€ 0	€ 0			
			10 Een risicoanalyse en uitvoerings- en handwingsplan per omgevingsdienst (Pijler 5)	€ 0	€ 1.128			
			11 Opstellen en uitvoeren van implementatieprogramma (Pijler 5)	€ 45.393	€ 52.076			
			12 Participeren in onderzoek naar mandaten (Pijler 5)	€ 752	€ 1.934			
			13 Visitaties bij omgevingsdiensten en meewerken aan evaluatie van de pilots (Pijler 6)	€ 0	€ 35.536			
			14 Plan van aanpak voor het inrichten van een systeem van onderzoeken door ILT naar het functioneren van het VTH stelsel (Pijler 6)	€ 0	€ 0			
			15 Materieel kosten (max 10% van bedrag genoemd in bijlage 2 SPJK)	€ 0	€ 0			
IenW	E97B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	Hieronder per regel één (provincie)code en/of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project	Project afgerond (Ja/Nee)	
			SiSa tussen medeoverheden					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/02	Aard controle R Indicator: E97B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/05	
			1 030008 Provincie Zuid-Holland	Industriekade 14-18 Sassenheim	€ 11.685	€ 11.685	Nee	
			2 030008 Provincie Zuid-Holland	Zuideinde Nieuwkoop	€ 0	€ 0	Nee	
			3 030008 Provincie Zuid-Holland	Van Leeuwenpark Leiderdorp	€ 2	€ 2	Nee	
			4 030008 Provincie Zuid-Holland	Achterweg 11 Noordwijk	€ 9.538	€ 9.538	Nee	
			5 030008 Provincie Zuid-Holland	Tespellaan Noordwijkerhout	€ 11.096	€ 11.096	Nee	
			6 030008 Provincie Zuid-Holland	Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood regio West-Holland (€ 11.000)	€ 0	€ 0	Nee	
			Kopie projectnaam / nummer	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld			
IenW	E113B	Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/08			
			1 Industriekade 14-18 Sassenheim	Ja				
			2 Zuidende Nieuwkoop	Ja				
			3 Van Leeuwenpark Leiderdorp	Nee	Deels reeds in Sisa 2023 verantwoord onder bodem 2022. Rest budget hier verantwoord			
			4 Achterweg 11 Noordwijk	Nee	Deels reeds in Sisa 2023 verantwoord onder bodem 2022. Rest budget hier verantwoord			
			5 Tespellaan Noordwijkerhout	Nee	Deels reeds in Sisa 2023 verantwoord onder bodem 2022. Rest budget hier verantwoord			
			6 Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood regio West-Holland (€ 11.000)	Ja				
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/09					
			Nee					
IenW	E113B	Tijdelijke regeling uitkering bodemopgaven 2024-2030	Hieronder per regel één (provincie)code of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen	Besteding (jaar T) binnen werkvoorraad	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) binnen werkvoorraad	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			SiSa tussen medeoverheden					
			Aard controle n.v.t. Indicator: E113B/01	Aard controle R Indicator: E113B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E113B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E113B/04		
			1 030008 Provincie Zuid-Holland	€ 154.554	€ 154.554	Nee		
			Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)	
			Aard controle R Indicator: K21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: K21/02	Aard controle R Indicator: K21/03	Aard controle D2 Indicator: K21/04	Aard controle R Indicator: K21/05	
			€ 361.722	€ 481.631	Ja	Ja	Nee	
KG	K21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht						

B2 TOELICHTING EINDAFREKENING

Deelnemer	Actueel Werkplan	Verschil uren t.o.v. actueel werkplan	Verschil t.o.v. actueel werkplan %	Bijdrage 2024	Betaalde voorschotten	Eindafrekening 2024
Hillegom	8.558	-11	100%	€ 900.039	-€ 892.607	€ 7.432
Kaag en Braassem	12.119	551	105%	€ 1.369.445	-€ 1.240.824	€ 128.621
Katwijk	8.286	705	109%	€ 962.700	-€ 819.446	€ 143.254
Leiden	32.594	-782	98%	€ 3.360.427	-€ 3.569.570	-€ 209.143
Leiderdorp	5.895	-482	92%	€ 596.040	-€ 630.455	-€ 34.415
Lisse	7.634	-351	95%	€ 766.499	-€ 821.765	-€ 55.266
Nieuwkoop	12.503	-799	94%	€ 1.270.941	-€ 1.324.027	-€ 53.086
Noordwijk	48.233	-3.504	93%	€ 5.064.577	-€ 5.464.913	-€ 400.336
Oegstgeest	6.214	133	102%	€ 710.349	-€ 662.352	€ 47.997
PZH	24.346	-902	96%	€ 2.482.708	-€ 2.690.531	-€ 207.823
Teylingen	11.148	-99	99%	€ 1.161.007	-€ 1.151.144	€ 9.863
Voorschoten	4.413	-91	98%	€ 459.844	-€ 377.599	€ 82.245
Zoeterwoude	5.903	-303	95%	€ 720.822	-€ 822.071	-€ 101.249
Totaal	187.844	-5.935	97%	€ 19.825.399	-€ 20.467.304	-€ 641.905

* Een aantal gemeenten zakt substantieel onder de norm, die volgens de nota planning en control aan de dienst wordt gegarandeerd (98% van het dienstplan). De dienst zal dit, voor zover de daarvoor beschikbaar gehouden capaciteit niet anders inzetbaar was, verrekenen met de betreffende deelnemers.

** - door ODWH nog te betalen / + door ODWH nog te ontvangen.

** bijdrage en betaalde voorschotten is exclusief additionele opdrachten Provincie (zie eindrapportage Provincie voor specificatie).

Uiteindelijk is 97% gerealiseerd, waarover de opdrachtgevers zijn geïnformeerd. De afrekening met de deelnemers volgt de afspraken in de nota Planning en Control van de dienst.

B3: PROGRAMMAREKENING

Type rekening	Hoofdgroep	Begroot	Milieu Realisatie	Verschil
Baten	Baten	-€ 23.996.000	-€ 23.208.000	-€ 788.000
	Total	-€ 23.996.000	-€ 23.208.000	-€ 788.000
Lasten	Lasten	€ 23.996.000	€ 23.006.000	€ 990.000
	Total	€ 23.996.000	€ 23.006.000	€ 990.000
Reserves	Ottrekkingen uit de reserves	€ 0	-€ 141.000	€ 141.000
	Resultaat voor bestemming	€ 0	€ 343.000	-€ 343.000
	Total	€ 0	€ 202.000	-€ 202.000
Total		€ 0	€ 0	€ 0

B4: PROGRAMMAREKENING NAAR TAAKVELDEN

Type	Hoofdgroep	0.1 Bestuur	0.4 Overhead	7.4 Milieubeheer	8.1 Ruimte en leefomgeving	8.3 Wonen en bouwen	Total
Lasten	Lasten	€ 63.000	€ 8.162.000	€ 7.804.000	€ 4.133.000	€ 2.843.000	€ 23.006.000
	Total	€ 63.000	€ 8.162.000	€ 7.804.000	€ 4.133.000	€ 2.843.000	€ 23.006.000
Baten	Baten	€ 0	-€ 817.000	-€ 21.777.000	-€ 214.000	-€ 401.000	-€ 23.209.000
	Total	€ 0	-€ 817.000	-€ 21.777.000	-€ 214.000	-€ 401.000	-€ 23.209.000
Reserves	Ottrekkingen uit de reserves	€ 0	-€ 141.000	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 141.000
	Resultaat voor bestemming	€ 0	€ 343.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 343.000
	Total	€ 0	€ 202.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 202.000
Total		€ 63.000	€ 7.547.000	-€ 14.044.000	€ 3.920.000	€ 2.442.000	€ 0

B5: RAPPORTAGE KWALITEITSCRITERIA 2.3

Samenvatting

Uit deze rapportage blijkt dat de dienst de kwaliteit van uitvoering borgt zoals beschreven in Afdeling 18.3 van de Omgevingswet en in grote lijnen voldoet. In voorgaande jaren was de opleiding vooral gericht op de voorbereiding op de Omgevingswet en in 2024 is scholing en opleiding in bredere zin vormgegeven. In 2025 wordt aangesloten bij de opleidingseisen van de nieuwe kwaliteitseisen versie 3.0.

De voorliggende rapportage vindt plaats op basis van de kwaliteitscriteria versie 2.3 (2022).

1. Inleiding

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden. In aanloop tot de Omgevingswet zijn op 15 april 2022 nieuwe criteria (versie 2.3) vastgesteld, geënt op de Omgevingswet, die gelijk met deze wet van kracht zijn geworden.

Op 25 september 2024 is een nieuwe versie van de kwaliteitscriteria (versie 3.0) gepubliceerd. Deze versie wordt op 1 januari 2025 van kracht. De dienst moet hier per 1 april 2026 aan voldoen. In versie 3.0 van de kwaliteitscriteria zijn opnieuw enkele beschrijvingen van deskundigheidsgebieden aangepast. Ook zijn (jaren) ervaring en (uren) frequentie hier en daar gewijzigd. Ten slotte is als nieuw deskundigheidsgebied 'Advisering fysieke leefomgeving' opgenomen. De ODWH voert de taken van dit deskundigheidsgebied al vrijwel sinds de start van de dienst uit. Vanaf 2025 zal de ODWH ook over dit deskundigheidsgebied rapporteren.

Voor het overgrote deel kan de dienst zelfstandig voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.3. De systematiek staat toe dat organisaties mogen afwijken van deze standaardcriteria, indien zij niet zelfstandig kunnen voldoen. Men dient dan te motiveren op welke wijze de kwaliteit van de uitvoering wordt geborgd (comply of explain). Voor de onderdelen waar we niet zelfstandig voldoen is in een korte tekst per deskundigheidsgebied de motivatie opgenomen. Daar waar de dienst niet zelfstandig kan voldoen zijn oplossingen gevonden in de vorm van samenwerkingsafspraken, uitbesteding en inhuur van extra deskundigheid. Deze inhuur voor collegiale toetsen en specifieke klussen is beperkt nodig.

De ODWH werkt permanent aan het opleiden en scholen van medewerkers. In de aanloop naar de Omgevingswet is veel energie gestoken in opleidingen in het kader van deze wet. In 2024 is gestart met een algemeen opleidingsprogramma. Sinds januari 2024 is er bij de dienst een kennismakelaar aangesteld die de opleidingsverplichtingen en wensen coördineert.

In versie 2.3. van de kwaliteitscriteria zijn voor enkele deskundigheidsgebieden competentieprofielen opgesteld. In versie 3.0 maken competenties deel uit van alle deskundigheidsgebieden. In 2025 zal de ODWH dit onderdeel van de kwaliteitscriteria op gaan pakken. In 2026 zal de eerste rapportage op dit onderdeel plaatsvinden.

De vorm en opzet van deze rapportage is voor alle Zuid-Hollandse diensten gelijk. De rapportage wordt jaarlijks aan de (financiële) jaarrapportage van de omgevingsdienst toegevoegd. Het verslag is bruikbaar voor verslaglegging aan de Gemeenteraad respectievelijk Provinciale Staten.

2. Stand van zaken

In de volgende paragrafen wordt aangegeven hoe de dienst per 31 december 2024 voldoet aan de kwaliteitscriteria 2.3.

Voor de deskundigheidsgebieden is tabel 1 opgenomen, waarin in kleuren overzichtelijk de stand van zaken is weergegeven. Per deskundigheidsgebied worden eisen gesteld aan opleiding, (aantal jaren) ervaring, kennis, frequentie (caseload / uren) en aantal (minimaal aantal medewerkers dat moet voldoen). De procescriteria bieden de kaders voor het kwaliteitssysteem van het bevoegd gezag. Hier wordt de samenhang tussen beleid

en uitvoering beschreven. De stand van zaken met betrekking tot de procescriteria zijn samengevat weergegeven in tabel 2. Waar dat nodig is, wordt in de begeleidende tekst nader toegelicht.

Toelichting bij Tabel 1:

Het (kunnen) voldoen aan de kwaliteitseisen is (mede) afhankelijk van het aantal en soorten bedrijven in onze regio en het personeel van de omgevingsdienst. De ODWH is in het afgelopen jaar behoorlijk 'verjongd', met veel nieuwe medewerkers die nog geschoold moesten worden. Door pensionering verlaat ervaring onze dienst. Dit is een permanente in- en uitstroom van mensen, kennis en ervaring.

Tabel:

- Kolommen 'opleiding, ervaring en kennis' geeft aan of de medewerkers voldoen aan de opleidingseisen.
- Kolom 'frequentie' geeft aan of wij voldoen aan de minimale frequentie (caseload / uren) waarmee de taak zelfstandig uitgevoerd dient te worden.
- Kolom 'aantal' geeft aan of wij voldoen aan het minimaal aantal medewerkers met omschreven deskundigheid en frequentie waarover een organisatie dient te beschikken.

Deskundigheidsgebied KC 2.3.

<i>Generieke deskundigheden</i>	<i>Opleiding</i>	<i>Ervaring</i>	<i>Kennis</i>	<i>Frequentie</i>	<i>Aantal</i>
1. Casemanagen					
2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening					
3. Vergunningverlening milieu MBO					
Vergunningverlening milieu HBO					
3.1. VV Procesindustrie	Geen taak ODWH: uitgevoerd door de DCMR				
3.2. VV Afval					
3.3. VV Agrarisch					
4. Toezicht en handhaving bouw/ RO					
5. Toezicht en handhaving milieu MBO					
5. Toezicht en handhaving milieu HBO					
5.1. T&H Procesindustrie	Geen taak ODWH: uitgevoerd door de DCMR				
5.2. T&H Afval					
5.3. T&H Agrarisch					
5.4. T&H BRZO	Geen taak ODWH: uitgevoerd door de DCMR				
6. Toezicht en handhaving bodem					
7. toezicht en handhaving groene wetten	Geen taak ODWH: Uitgevoerd door OD-ZHZ				

<i>Juridische deskundigheden</i>					
8. Juridische aspecten vergunningverlening					
9. Juridische aspecten handhaving					
10. Behandelen juridische aspecten buiten plan omgevingsplanactiviteit					
11. Ketentoezicht				Samenwerking binnen diensten PZH	
12. Buitengewone opsporing natuur en milieu en fysieke leefomgeving					

<i>Specialistische deskundigheidsgebieden accent bouwen</i>	
13. Bouwfysica	Op hoofdlijnen getoetst door externe inhuur
14. Brandveiligheid	Complexe bouwplannen op brandtechnisch gebied worden voorgelegd aan de Veiligheidsregio.
15. Constructieve veiligheid	via Bouwsamenwerking Leidse regio aan Leiden
16. Bouwakoestiek	Vervallen in versie 2.3: samengevoegd met 21, Geluid.
17. Sloop en asbest	

<i>Specialistische deskundigheidsgebieden accent milieu</i>	
---	--

18. Afvalwater (indirecte lozingen)					
19. Bodem, bouwstoffen, water					
20. Externe veiligheid					
21. Geluid (milieu- en bouw)					
22. Groen en ecologie (als onderdeel van de beoordeling van initiatieven)					
23 Groen en ecologie (Vergunningverlening Wet natuurwetbescherming)	Geen taak ODWH: uitgevoerd door OD-Haaglanden				
24. Luchtkwaliteit & Geur					

Tabel 1:

<i>Specialistische deskundigheidsgebieden accent ruimtelijke ordening</i>	
25. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte	Geen taak ODWH
26. Kostenverhaal gebiedsontwikkeling en planeconomie	Geen taak ODWH
27. Cultuurhistorie	Geen taak ODWH
28. Energiebesparing en duurzaamheid	

deskundigheid 2022 Criteria van kritische massa

	Er wordt voldaan aan de KC 2.3
	Gemotiveerde afwijking
	Samenwerking /uitbesteed
	geen Taak ODWH

Tabel 2 kleurcodes bij tabel 1

2.1.1 Taken die elders zijn belegd (grijze vlakken in de tabel)

Vergunningverlening, toezicht en handhaving van Seveso-inrichtingen, en bedrijven die activiteiten uitvoeren die vallen onder IPPC-categorie 4 (procesindustrie) , worden uitgevoerd door de DCMR. Omgevingsdienst Haaglanden is verantwoordelijk voor de vergunningverlening in het kader van de Wet natuurbescherming. Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid voert hiervoor het toezicht en de handhaving uit.

2.1.2 Voldoen door samenwerking (oranje vlakken in de tabel)

Bouwtaken: samenwerking binnen de Leidse regio

Complexe situaties in het kader van brandveiligheid worden voorgelegd aan de Brandweer/veiligheidsregio. Met de gemeenten in de Leidse regio (Zoeterwoude, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest) is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten om voor de bouw gerelateerde taken de kwaliteit te garanderen. De taken worden uitgevoerd door de gemeente Leiden/Leidse-regio. Voor het deskundigheidsgebied bouwfysica geldt dat dit door een externe op hoofdlijnen wordt getoetst.

Ketentoezicht (en administratief toezicht)

In 2024 is binnen de provincie Zuid-Holland een kennisimpuls gegeven aan de onderwerpen administratief toezicht (basis of diepgaand administratief toezicht bij één bedrijf) en ketentoezicht (onderzoek van een keten, dat dus onderzoek naar een bepaald aspect bij meerdere bedrijven kan inhouden). In 2024 zijn de diensten binnen PZH ook een nauwe samenwerking aangegaan, waarbij één van de teamleiders van de ODWH optreedt als coördinator/trekker. Binnen de ODWH is één medewerker die aan de gestelde eisen uit de criteria voldoet. Deze medewerker trekt binnen het team ketentoezicht op met collega's van andere diensten. Geen van de diensten kan op zichzelf voldoen aan de robuustheidseisen uit de criteria. Gezamenlijk voldoen wij aan de criteria.

2.1.3 Gemotiveerd afwijken (blauwe vlakken in de tabel)

De systematiek van de wet staat toe dat organisaties gemotiveerd afwijken van de standaardcriteria. Daar waar een organisatie niet zelfstandig kan voldoen aan de criteria kan men toelichten op welke wijze dit wordt opgelost.

De oorzaak dat de dienst voor een aantal branches niet voldoet aan de criteria voor frequentie van taakuitvoering en aantal gespecialiseerde medewerkers ligt voornamelijk aan het te kleine aantal bedrijven in die branche. Hierdoor kunnen we te weinig 'vliegreun' maken.

Ook door personele wijzigingen en de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt was het in het afgelopen jaar een uitdaging te blijven voldoen aan de kwaliteitscriteria.

Hieronder wordt per item de motivering gegeven om af te wijken van de standaard en hoe we dit oplossen binnen of buiten de organisatie. Het betreft de afwijkingen t.a.v. frequentie en aantallen, dus de blauwe vlakken in de tabel.

Vergunningverlening en toezicht agrarische bedrijven

Binnen de dienst zijn twee vergunningverleners en twee toezichthouders die zich hebben toegelegd op de agrarische sector en behandelen alle agrarische bedrijven in onze regio. Ondanks dat worden frequentie en aantallen net niet gehaald omdat het aantal bedrijven in de agrarische sector in onze regio beperkt is. In 2024 liep daarbij het aantal procedures nog iets terug ten opzichte van eerder. Dit wordt mede veroorzaakt door de stikstofproblematiek. De medewerkers houden wel de kennis up-to-date en halen hun 'vliegreun' in andere branches.

Externe Veiligheid

Binnen de ODWH zijn twee medewerkers die de taken uit het deskundigheidsgebied uitvoeren. Doordat er weinig bedrijven binnen het werkgebied van de ODWH gevestigd zijn waar externe veiligheid echt een punt van aandacht is (VTH taken van de bedrijven die onder de Seveso-regels vallen, worden bezocht door de DCMR), is het niet mogelijk om te voldoen aan de eisen voor frequentie en aantallen. De meer complexe taken uit dit deskundigheidsgebied worden uitbesteed aan de DCMR. Hiervoor is een contract afgesloten. De medewerkers houden kennis en kunde wel up-to-date.

Luchtkwaliteit en geur

Voor het onderwerp luchtkwaliteit en geur wordt voldaan aan het gevraagde kennis- en ervaringsniveau, maar worden frequentie en aantallen niet gehaald. Het uitvoeren van (complexere) lucht- en geuronderzoeken wordt, indien daar behoefte toe of noodzaak voor is, uitbesteed aan een extern bureau. Binnen de dienst beschikken twee medewerkers over voldoende kennis en ervaring om deze rapportages en rapportages bij vergunningaanvragen of voor ruimtelijke plannen zijn ingediend, te beoordelen.

Energiebesparing en duurzaamheid

De werkzaamheden in het kader van energiecontroles worden uitgevoerd door een deels nieuw team. In samenwerking met de ODNL-academie (per 1 januari 2025 de Omgevingsdienst NL academie) is een (landelijk) opleidingsprogramma opgesteld dat gevolgd is/wordt door de energiecontroleurs. In 2024 voldeden we niet volledig qua frequentie en werkervaring. In 2025 zal dit door toegenomen ervaring en de afronding van het opleidingsprogramma wel het geval zijn.

2.2 Stand van zaken procescriteria en criteria voor inhoudelijke kwaliteit en prioriteiten

De procescriteria zijn gebaseerd op de dubbele beleidscyclus van de BIG-8 en op de wettelijke bepalingen in het Omgevingsbesluit.

In tabel 2 is aangegeven of de dienst aan de criteria voldoet.

Tabel 2: Procescriteria

	VV	T&H	Toelichting
1. Rapportage en Evaluatie			
Verantwoording van prestaties, mensen en middelen			begroting P&C
Probleemanalyse VV (incl. afhandelen meldingen)			Vergunningen- en actualisatieplan
Probleem analyse T&H			Uitvoeringsbeleid T&H
Vergelijking en auditing			KPI's en werkplannen
2. Strategisch beleidskader			
Prioriteit en meetbare doelstellingen VV			Vergunningenplan
Prioriteit en meetbare doelstellingen T&H			Uitvoeringsbeleid
3. Operationeel beleidskader			
Strategie en basiswerkwijze			
Beleid R.O. t.a.v. VV			taak gemeenten
Objectieve criteria beoordelen en beslissen VV			Vergunningenplan
Naleefstrategie T&H			Beleid ODWH, op basis landelijk beleid (LHSO)
Toezicht strategie			Beleid ODWH, op basis landelijk beleid (LHSO)
Sanctiestrategie			Beleid ODWH, op basis landelijk beleid (LHSO)
Gedooagstrategie			Beleid ODWH, op basis landelijk beleid (LHSO)
4. Planning en controle			
Borging personele en financiële middelen			Begroting en kadernota, formatieplan
Uitvoeringsprogramma VV en T&H			werkplannen
Organisatorische condities			werkplannen
kwaliteitsborging			mandaat/werkafspraken/ inrichting werkproces
5. Voorbereiden			
Protocollen en werkinstructies VV			inrichting PB en zaakgericht werken
Protocollen en werkinstructies T&H			inrichting PB en zaakgericht werken
Protocollen voor communicatie en informatiebeheer			communicatieprotocollen en werkafspraken
interne en externe afstemming			P&C-cyclus, periodieke rapportages / IMR
6. Uitvoering			
Uitvoering ondersteunende voorzieningen VV en T&H			werkplannen
7. Monitoren			
Monitoring			P&C-cyclus, periodieke rapportages / IMR

Kleurcodes in tabel 2:

	Voldoet aan KC 2.3.
	niet van toepassing
	geen taak ODWH

B6: CONTROLEVERKLARING

Accountants

Aan het Algemeen Bestuur van
Omgevingsdienst West-Holland

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Churchillplein 5D, 6e etage
Postbus 85745
2508 CK Den Haag

T: +31 (0)70 358 90 00
F: +31 (0)70 350 20 20

den Haag@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Omgevingsdienst West-Holland te Leiden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 alsmede van het vermogen van Omgevingsdienst West-Holland op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2024;
- 2 het overzicht van baten en lasten over 2024;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
- 4 Bijlage B1: de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- 5 Bijlage B4: programmarekening naar taakvelden.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Omgevingsdienst West-Holland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Baker Tilly (Netherlands) N.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 225.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 10.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel rechtmatigheidsverantwoording in de toelichting op de jaarrekening op pagina 38 en 39. Het dagelijks bestuur heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 1.919 duizend, ligt boven de door het algemeen bestuur vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, namelijk:

- Voorwoord en leeswijzer;
- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen;
- Bijlage B2: Toelichting eindafrekening;
- Bijlage B3: Programmarekening;
- Bijlage B5: Rapportage kwaliteitscriteria.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

Accountants

- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 16 april 2025

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend.

mr. drs. W.J. Huizinga RA

Colofon

Hoofdredactie: Issam Nali

Redactie: Bianca Poort & Juria Brander

Aan deze editie werkten mee: Bart van Oort, Ard Potman, Mark Bennink, Elleone van Oostrum, Elmas Duduk, Leon de Rouw, Marten van Nieuwkoop, Martin Aardenburg, Wilko Rietmeijer, Berry Boelders, Niek Hof, René van den Berge, Xylina Hartogh, Philip van den Berge, Linda Kruize, Edwin van Os en Marcel Rietberg.

Contact: communicatie@odwh.nl

Versie: 2025

Copyright© Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, geluidsband, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van Omgevingsdienst West-Holland.